

WYŁOŻENIE DO WGLĄDU

Studium uwarunkowań i kierunków
zagospodarowania przestrzennego
gminy Trzebnica

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA
ŚRODOWISKO

---

mgr inż. Ilona Szarapo

---

styczeń 2014 r.

I. ETAP - WSTĘP.....	3
1. PODSTAWA FORMALNO – PRAWNA SPORZĄDZENIA PROGNOZY	3
2. CEL I METODA OPRACOWANIA PROGNOZY	3
3. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA TREŚCI DOKUMENTU PROJEKTU STUDIUM	4
II. ETAP - ROZPOZNANIE I ANALIZA DOKUMENTÓW STRATEGICZNO –PLANISTYCZNYCH.....	6
4. UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE	6
5. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA W GMINIE	10
6. POŻĄDANE DO REALIZACJI KIERUNKI I ZADANIA SPRZYJAJĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA ORAZ EKOROZWOJOWI	15
7. IDENTYFIKACJA WSKAZAŃ W ZAKRESIE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	16
III. ETAP - STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	23
8. OCENA ZGODNOŚCI KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO STUDIUM Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI	23
9. WPŁYW KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO USTALONYCH W STUDIUM NA ŚRODOWISKO I WARUNKI RÓWNOWAŻENIA ROZWOJU	25
III.1 ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO NA ETAPIE REALIZACJI ZAPISÓW MPZP	25
III.2 ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO PO ZREALIZOWANIU ZAPISÓW MPZP	25
III.3 SKUTKI REALIZACJI USTALEŃ MPZP DLA ŚRODOWISKA	28
III.4 OCENA OCHRONY ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH.....	31
III.5 ODDZIAŁ YWANIE STUDIUM NA OBSZARY NATURA 2000 ORAZ SIEDLISKA PRZYRODNICZE POZA OBSZARAMI NATURA 2000	33
III.6 ODDZIAŁ YWANIE STUDIUM NA REZERWAT PRZYRODY „LAS BUKOWY W SKARSZYNIE” ORAZ PARK KRAJOBRAZOWY „DOLINA BARYCZY”	36
10. TRANSGRANICZNY WPŁYW KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO USTALONYCH W STUDIUM.....	39
IV. ETAP - OGRANICZANIE NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MONITORING.....	39
11. ŚRODKI ZAPOBIEGANIA NEGATYWNYM SKUTKOM REALIZACJI STUDIUM	39
12. PROPONOWANE METODY MONITOROWANIA SKUTKÓW DLA ŚRODOWISKA REALIZACJI USTALEŃ STUDIUM.....	41
V. STRESZCZENIE	41
VI. MATERIAŁY ARCHIWALNE - LITERATURA	43
VII. PRZEPISY PRAWNE.....	44

I. ETAP - WSTĘP

1. PODSTAWA FORMALNO – PRAWNA SPORZĄDZENIA PROGNOZY

- 1) Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227, ze zm.)
- 2) Uchwała Nr IV/21/07 Rady Miejskiej w Trzebnicy z dnia 02 lutego 2007 r. w sprawie przystąpienia do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzebnica.

2. CEL I METODA OPRACOWANIA PROGNOZY

Celem Prognozy oddziaływania na środowisko zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (dalej: Prognozy) jest identyfikacja możliwych do wystąpienia źródeł zagrożeń dla środowiska oraz ustalenie prognozowanego wpływu planowanych rozwiązań przestrzennych projektu dokumentu „Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzebnica” (dalej: projekt Studium) na środowisko przyrodnicze, walory krajobrazowe i zrównoważony rozwój oraz zdrowie człowieka.

Prognoza do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzebnica została przez autora sporządzona w 2007 r. Niniejsza Prognoza pozostawia część treści Prognozy z 2007 r. bez zmian, weryfikując ją i uzupełniając w miejscach gdzie wystąpiły zmiany – zarówno w istniejących uwarunkowaniach jak i projektowanych kierunkach zagospodarowania przestrzennego.

Przedmiotem opracowania są obszary objęte projektem Studium, z uwzględnieniem terenów w jego otoczeniu. Integralną częścią Prognozy jest załącznik graficzny w skali 1:10000, pomniejszony do skali 1:20000.

Zakres merytoryczny Prognozy został ustalony zgodnie z art. 51 ust. 2 Ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Metodyka sporządzania Prognozy została ujęta w pięciu etapach:

ETAP I – Wstępny, przedstawiający metodę opracowania, ogólną charakterystykę treści dokumentu Studium oraz wstępną prezentację i ocenę uwzględnienia w projekcie Studium zagadnień z zakresu ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju, mających wpływ na zagospodarowanie przestrzenne. Etap ten został sporządzony przy zastosowaniu metody opisowej.

ETAP II – Rozpoznanie i analiza dokumentów strategicznych i planistycznych szczebla lokalnego i ponadlokalnego w celu diagnozy i analizy uwarunkowań ochrony środowiska, występujących w gminie Trzebnica.

Trzy podstawowe elementy tego etapu to rozpoznanie, analiza i ocena:

- 1) stanu środowiska gminy Trzebnica;
- 2) dotychczasowych działań z zakresu ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju, istotnych z punktu widzenia projektu Studium [3,4,5];
- 3) pożądanych do realizacji kierunków i zadań z zakresu ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju.

Sporządzenie tego etapu Prognozy zostało oparte na metodzie wskaźnikowej. Do opisu oceny stanu środowiska gminy Trzebnica wykorzystano bogate opracowanie [11], [12], [13],

[14]. Do oceny dotychczas podjętych działań z zakresu ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju zostały wykorzystane dokumenty [3], [4], [5]. Pożądane do realizacji kierunki i zadania z zakresu ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju zostały zidentyfikowane na podstawie analizy dwóch poprzednich punktów, i skonfrontowane z celami, kierunkami i zadaniami określonymi w dokumentach [3], [4], [11].

ETAP III – dotyczy rozpoznania uwarunkowań, celów, kierunków i zadań przestrzennych, sformułowanych w dokumencie Studium

ETAP IV – to ocena relacji ustaleń projektu Studium z ustaleniami innych dokumentów [3], [4], [11], a także ocena wpływu ustaleń projektu Studium na środowisko. Do sporządzenia oceny wykorzystano metodę macierzową, przedstawiającą wpływ poszczególnych rozwiązań i ustaleń zawartych w Studium na poszczególne elementy środowiska. Wskazano w ten sposób najbardziej istotne negatywne i pozytywne oddziaływania na środowisko i warunki ekorozwoju oraz możliwe konflikty pomiędzy środowiskiem a przestrzenią. Należy podkreślić, iż ocena dokonana w ten sposób charakteryzuje się dużą subiektywnością autora. Przy dokonywaniu oceny wzięto pod uwagę poniższe indykatory:

- stopień oddziaływania na środowisko, z uwzględnieniem możliwości przekroczenia obowiązujących standardów środowiska,
- stopień oddziaływania na warunki życia i zdrowie mieszkańców,
- oddziaływanie na obszary przyrodniczo cenne i obszary charakteryzujące się wysoką wrażliwością na antropopresję.

ETAP V – wskazuje sposoby ograniczania i zapobiegania negatywnych oddziaływań na środowisko oraz warunki równoważenia rozwoju oraz propozycje monitorowania przyszłych skutków realizacji ustaleń projektu Studium na środowisko i ekorozwój.

3. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA TREŚCI DOKUMENTU PROJEKTU STUDIUM

Dokument, będący przedmiotem niniejszej Prognozy, stanowi zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzebnica [10]. Zakres zmiany Studium dotyczy kierunków zagospodarowania przestrzennego w odniesieniu do terenów położonych w granicach miasta i gminy Trzebnica. Na dokument projektu Studium składa się:

- Część tekstowa: „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” – tekst ujednolicony, zawierający ustalenia określające kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy;
- Część graficzna: „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” - przedstawiająca w skali 1:10000 ustalenia Studium oraz granice obszarów, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Projekt dokumentu Zmiany Studium, na zlecenie Burmistrza Trzebnicy, został wykonany przez Wrocławskie Biuro Urbanistyki, pod kier. głównego projektanta - mgr inż. arch. Jerzy Ulanickiego.

Struktura dokumentu projektu Studium:

1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenu
2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy
3. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, przyrody i krajobrazu kulturowego
4. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej
5. Kierunki rozwoju komunikacji
6. Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej

7. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym
8. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym
9. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²
10. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne
11. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej
12. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi oraz osuwania się mas ziemnych
13. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu filar ochronny
14. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych
15. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji
16. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych

II. Uzasadnienie

III. Materiały planistyczne

IV. Załączniki

Celem zmiany studium było zaktualizowanie obowiązujących zasad w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej na terenie gminy, stanowiących podstawę sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z nowymi uregulowaniami prawnymi, szczególnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a także potrzebami, jakie zarysowały się od 2000 roku. Istotnym problemem wymagającym rozwiązania były zaistniałe konflikty przestrzenne wywołane zmianami obowiązujących przepisów, w tym szczególnie ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym i ustawy o ochronie dóbr kultury oraz o ochronie przyrody. Zmiana studium miała na celu wprowadzenie regulacji, które pozwolą na dynamiczne wykorzystanie potencjału gminy, przy jednoczesnym zapobieganiu niekorzystnym zmianom w środowisku przyrodniczym i kulturowym oraz w krajobrazie. Przedmiotem oceny zawartej w Prognozie jest cały dokument Studium, a w szczególności rozdziały: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 15.

Dokumentami planistycznymi, nadrzędnymi w stosunku do Studium są: Koncepcja polityki przestrzennego zagospodarowania kraju oraz Plan zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego (2002).

Inne opracowania, które wpływają na ostateczny kształt Studium to dokumenty programowe i strategiczne, opracowane na szczeblu lokalnym – powiatu i gminy Trzebnica. Do najważniejszych dokumentów z zakresu polityki ekologicznej, na podstawie których zostały określone cele strategiczne, kierunki i działania na rzecz rozwoju zrównoważonego z uwzględnieniem ochrony środowiska gminy należą:

- 1) Strategia rozwoju miasta i gminy Trzebnica (2000) [13];
- 2) Plan rozwoju lokalnego gminy Trzebnica (2004) [14];
- 3) Program ochrony środowiska i Plan gospodarki odpadami powiatu trzebnickiego (2003) [3];
- 4) Program ochrony środowiska gminy Trzebnica (2005) [4];
- 5) Plan gospodarki odpadami gminy Trzebnica (2005) [5].

„Plan rozwoju lokalnego gminy Trzebnica” został sporządzony po czterech latach od uchwalenia „Strategii rozwoju miasta i gminy Trzebnica”, w związku z czym jest on zaktualizowany i rozszerzony o nowe inwestycje.

Zadania programowe ustalone w dokumencie „Program ochrony środowiska powiatu trzebnickiego” stanowią zestawienie szczegółowych działań, które w perspektywie krótko i długookresowej mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, ochrony środowiska oraz poprawy warunków zrównoważonego rozwoju. Kierunki i działania przedstawione w dokumentach: „Program ochrony środowiska gminy Trzebnica” oraz „Plan gospodarki odpadami gminy Trzebnica” opierają się i rozwijają dokument wykonany dla powiatu.

Ustalenia wszystkich wyżej wymienionych dokumentów powinny znaleźć swe odzwierciedlenie w sporządzanym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzebnica.

W załącznikach do Prognozy (zał. 1 i zał. 2), w formie tabelarycznej zostały opisane najważniejsze, z punktu widzenia niniejszego opracowania działania zidentyfikowane w poszczególnych dokumentach strategicznych i programowych, które powinny zostać wykorzystane przy sporządzaniu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA GMINY TRZEBNICA, podobnie jak Program ochrony środowiska dla powiatu trzebnickiego, został zdefiniowany w perspektywie krótkoterminowej do 2006 roku oraz długoterminowej do roku 2015. Natomiast w **PLANIE GOSPODARKI ODPADAMI GMINY** zatwierdzone zostały zadania krótkoterminowe (do roku 2006), średnioterminowe (do roku 2010) oraz długoterminowe (do roku 2015). W obu dokumentach cele strategiczne, kierunki i działania zostały oparte na opracowaniach programowych i strategicznych wymienionych powyżej i streszczonych (zał. 1 i zał. 2). W Prognozie nie będą przytaczane wszystkie działania prośrodowiskowe zdefiniowane w obu dokumentach, natomiast, w kolejnych rozdziałach zostaną one poddane ocenie i weryfikacji. Z końcem 2006 r. została wykonana rewizja realizacji działań zaplanowanych na terenie gminy Trzebnica - jej wyniki znajdują się w kolejnym rozdziale. Natomiast działania planowane do realizacji do roku 2015 zostały poddane weryfikacji w rozdziale II.3.

II. ETAP - ROZPOZNANIE I ANALIZA DOKUMENTÓW STRATEGICZNO –PLANISTYCZNYCH

4. UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE

Zgodnie z podziałem Polski na jednostki fizyczno-geograficzne (J. Kondracki, 2000), teren gminy Trzebnica leży w pasie **Nizin Środkowopolskich**, w obrębie dwóch makroregionów, dzielących gminę równoleżnikowo: na południu jest to **Wał Trzebnicki** (318.4) a na północy **Obniżenie Milicko-Głogowskie** (318.3). Mezoregionem Wału Trzebnickiego są **Wzgórza Trzebnickie** (318.44), w obrębie którego został wyznaczony mikroregion **Grzbiet Trzebnicki** (Walczak, 1970). W obrębie Obniżenia Milicko-Głogowskiego występuje mezoregion **Kotlina Żmigrodzka** (318.33), który dzieli się na trzy mikroregiony: **Równina Czeszowska**, **Równina Prusicka** oraz **Kotlina Środkowej Baryczy**. Ukształtowanie pionowe wyraźnie dzieli gminę Trzebnica na część północną, położoną w zasięgu Kotliny Żmigrodzkiej oraz na część południową, położoną w obrębie Wzgórz Trzebnickich.

Rzeźba terenu jest wynikiem działalności lodowca w okresie zlodowacenia środkowopolskiego oraz współczesnych procesów erozyjnych. Najwyższą wysokość osiągają

tereny w obrębie Wzgórz Trzebnickich, tu także występują największe spadki, zwłaszcza w przydolinnych partiach stoków (10-20%), bliżej południowej granicy gminy.

Obszar gminy należy do Monokliny Przedsudeckiej, której lite skłony osadowe przykryte są luźnymi osadami kenozoicznymi. W budowie litologicznej dominują luźne osady plejstoceny i holoceny o zmiennej miąższości.

Region trzebnicki zalicza się do ubogich pod względem występowania zasobów naturalnych, natomiast złoża udokumentowane w większości nie są eksploatowane.

Pod względem wartości użytkowej, gleby w gminie, zwłaszcza w części południowej, stwarzają duże możliwości wykorzystania rolniczego, w tym także rozwoju hodowli. Uprawia się na nich zboża, rzepak, rośliny okopowe oraz warzywa.

Najżyźniejsze gleby, wytworzone na utworach lessowych i pyłowych różnej genezy, występują na zboczach **Wzgórz Trzebnickich**. Są to gleby brunatne właściwe i czarne ziemie, o wysokiej jakości dla rolnictwa, kompleksu pszennego bardzo dobrego i dobrego, najczęściej klas bonitacyjnych II i III, nieco rzadziej klasy I. W dolinach cieków i na terenach przyległych zalegają mady: ciężkie. W **Kotlinie Żmigrodzkiej** występują gleby bielicoziemne, rdzawe i bielicowe, powstałe na piaszczystych utworach wodnolodowcowych. W rejonie wsi Biedaszków Wielki, Koniowo i Masłowo płatami występują gleby płowe. Są to w przewadze gleby lekkie, o słabej przydatności rolniczej. W dolinie Sąsiedzicy i jej dopływów przeważają mady lekkie. Tylko w okolicach Kuźniczyska występują niewielkie płaty czarnych ziem.

teren gminy należy do dorzecza rzeki II rzędu – Baryczy. Głównym dopływem Baryczy, który przepływa przez teren gminy jest Sąsiedzica.

Na terenie gminy Trzebnica występują trzy piętra wodonośne: czwartorzędowe, trzeciorzędowe i triasowe, jednak charakter użytkowy ma tylko piętro czwartorzędowe.

OBSZARY PRAWNIE CHRONIONE

Na terenie gminy poddano prawnej ochronie:

- Rezerwat przyrody „**Las Bukowy w Skarszynie**”
- Park Krajobrazowy „**Dolina Baryczy**” – fragmentarycznie w północnej części terenu gminy
- Projektowany Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 „**Ostoja nad Baryczą**” PLH020041
- Projektowany Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 „**Skoroszowskie Łąki**” PLH020093
- **8 użytków ekologicznych** na gruntach leśnych Nadleśnictwa Żmigród (powołanych na podstawie Uchwał Rady Miasta i Gminy Trzebnica Nr IX/88/99 z dnia 30.09.1999 oraz Nr XXI/210/2000 z dnia 26.10.2000.
- **102 pomniki przyrody**

Tuż za północną granicą gminy Trzebnica znajduje się **Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 „Dolina Baryczy” PLB020001**

Tuż za południową granicą gminy Trzebnica znajduje się **Obszar Chronionego Krajobrazu „Wzgórz Trzebnickie”**.

Rezerwat przyrody - Las Bukowy w Skarszynie stanowi leśną enklawę wśród gruntów rolnych i obszarów zabudowanych. Zajmuje powierzchnię 23,7 ha. Rosną tu ponad stuletnie okazy buka zwyczajnego, dębu bezszypułkowego, grabu, lipy oraz rzadkie gatunki roślin zielnych. Został powołany na podstawie Zarządzenia Ministerstwa Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z 15.12.1980r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. z 1981r. Nr 30, poz. 171). Znalazł się także w wykazie rezerwatów występujących na terenie województwa dolnośląskiego (Zarządzenie Wojewody Dolnośląskiego z dnia 28 grudnia 2001r. w sprawie ogłoszenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998r. na terenie województwa dolnośląskiego).

Celem ochrony jest zachowanie fragmentu naturalnego lasu bukowego z interesującymi oraz rzadkimi roślinami zielnymi.

Sposób postępowania i ochrony obszarów objętych ochroną konserwatorską określają przepisy Ustawy o ochronie przyrody. Dodatkowo, w ww. Zarządzeniu MLIpD zostały określony zakazy, jakich należy przestrzegać na obszarach uznanych za rezerваты przyrody. Oto niektóre z nich:

- 1) zabrania się wycinania drzew i pobierania użytków drzewnych;
- 2) zabrania się zmiany stosunków wodnych naruszających w sposób istotny warunki ekologiczne;
- 3) zabrania się niszczenia gleby i pozyskiwania kopalin;
- 4) zabrania się zanieczyszczania wody i terenu oraz zakłócania ciszy;
- 5) zabrania się niszczenia drzew i innych roślin;
- 6) zabrania się polowania, chwytania, płoszenia i zabijania dziko żyjących zwierząt, niszczenia gniazd, wybierania jaj i piskląt wszystkich gatunków ptaków;
- 7) zabrania się wznoszenia budowli oraz zakładania i budowy urządzeń komunikacyjnych i innych urządzeń technicznych.

Park Krajobrazowy „Dolina Baryczy” ma rangę ogólnopolską i europejską. Obejmuje obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzowania tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju. Zajmuje powierzchnię 87 040 ha. Na terenie województwa dolnośląskiego Park obejmuje obszar o powierzchni 70.040 ha w granicach gmin: Cieszków, Krośnice i Milicz w powiecie milickim; Prusice, **Trzebnica** i Żmigród w powiecie trzebnickim i Twardogóra w powiecie oleśnickim. Tylko niewielka część Parku zachodzi na północną część obszaru gminy Trzebnica (zgodnie z załącznikiem graficznym).

Na obszarze Parku występują na jego terenie liczne stawy i rozlewiska Baryczy, łągi olchowe, dąbrowy, buczyny i bory sosnowe. Jest miejscem gniazdowania ptaków. Występują tu objęte ochroną gatunki roślin, płazów, ryb i ssaków.

Park Krajobrazowy został powołany na podstawie rozporządzenia Wojewody Kaliskiego i Wojewody Wrocławskiego z dnia 3.06.1996 r., z późniejszymi zmianami w roku 2000 i 2007 (Rozporządzenie Wojewody Dolnośląskiego z dnia 28 marca 2007 r. w sprawie Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”, dla terenu Parku leżącego w granicach województwa dolnośląskiego; Dz. Urz. z 2007 r. Nr 88, poz. 1012).

Rozporządzenie Wojewody Dolnośląskiego z dnia 28 marca 2007 r. ustala szczególny cel ochrony Parku: zachowanie doliny rzeki Baryczy wraz z łąkami, starorzeczami i terenami podmokłymi oraz zachowanie stawów i innych zbiorników wodnych, będących siedliskami chronionych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt.

W celu zachowania i ochrony wartości przyrodniczych, historycznych, kulturowych i krajobrazowych na terenie Parku wprowadzono m.in. zakaz:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2006 r. Nr 129, poz. 902 z późn. zm.);
- 2) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;

- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpożarowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych (nie dotyczy zadrzewień rosnących na gruntach określonych w ewidencji gruntów jako użytki rolne);
- 4) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub budową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 5) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej lub rybackiej;
- 6) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior, i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej;
- 7) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych.

Projektowany Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 „Ostoja nad Baryczą” PLH020041

Obszar ważny dla zachowania bioróżnorodności (14 typów siedlisk z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG i 15 gatunków z Załącznika II). Dobrze wykształcone i zachowane zbiorowiska leśne: największy kompleks łągów jesionowo-olsowych w południowo-zachodniej Polsce, łągi dębowo-wiązowe-jesionowe oraz starodrzewia grądowe i buczynowe. Okresowo odkrywane dno stawów stanowi bardzo cenne siedlisko dla roślinności Isoeto-Nanojuncetea wraz z zagrożonymi w Polsce gatunkami roślin. Również ważne są zbiorowiska podmokłych łąk, muraw napiaskowych, torfowisk przejściowych i nitrofilnych ziołorośli okrajkowych. Na podkreślenie zasługuje bogata ichtiofauna z kozą złotawą *Sabanejewia aurata* (jedno z nielicznych w Polsce stanowisk). Ponadto Dolina Baryczy jest jednym z najcenniejszych obszarów ornitologicznych w Polsce. Ostoja ptasia o randze europejskiej E54.

Zagrożenia: Intensyfikacja lub zaniechanie użytkowania stawów. Deficyt wody w zlewni Baryczy spowodowany eksploatacją zasobów wodnych. Zanieczyszczenie wody. Epidemie wśród ryb hodowlanych, Zanik okresowych zalewów. Zalesianie i sukcesja roślinności na otwartych terenach (szczególnie na pastwiskach i na łąkach). Intensyfikacja rolnictwa. Zwiększenie aktualnego pozyskania drewna w starodrzewiach. Spadek liczby ostoi nietoperzy, niepokojenie nietoperzy na zimowiskach. Zanik populacji mały skójkowatych, co powoduje brak możliwości rozrodu różanki. Regulacje i renowacje cieków wodnych. Likwidacja śródpolnych zadrzewień. Uwaga: Wykonywanie koniecznych prac z zakresu ochrony przeciwpowodziowej dotyczy różnych fragmentów doliny rzecznej i powinno się odbywać z uwzględnieniem wymogów ochrony siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, których ochrona jest celem utworzenia obszaru Natura 2000.

Typy SIEDLISK wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG

- 3130** Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z Littorelletea, Isoeto-Nanojuncetea 0,11
- 3150** Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion, Potamion 0,05
- 3260** Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników Ranunculion fluitantis 0,06
- 6120** Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*) 0,09
- 6410** Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*) 0,08
- 6430** Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) 0,01
- 6510** Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) 1,45
- 7140** Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea*) 0,13
- 7230** Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk 0,02
- 9110** Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*) 1,34
- 9130** Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*) 0,10
- 9170** Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) 2,25

91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion* 2,05

91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*) 1,29

SSAKI wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

1308 *Barbastella barbastellus*

1324 *Myotis myotis*

1337 *Castor fiber*

1355 *Lutra lutra*

PLĄZY i GADY wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

1166 *Triturus cristatus*

1188 *Bombina bombina*

RYBY wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

1124 *Gobio albipinnatus*

1134 *Rhodeus sericeus amarus*

1145 *Misgurnus fossilis*

1146 *Sabanejewia aurata*

1149 *Cobitis taenia*

BEZKRĘGOWCE wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

1060 *Lycaena dispar*

1083 *Lucanus cervus*

1084 *Osmoderma eremita*

1088 *Cerambyx cerdo*

Projektowany Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 „Skoroszowskie Łąki” PLH020093

Obszar może mieć istotne znaczenie dla przetrwania czerwończyka nieparka (*Lycaena dispar*) na Dolnym Śląsku. Obejmuje jedno z niewielu stanowisk tego gatunku we wschodniej części województwa potwierdzone po 2000 roku. Poza tym może mieć kluczowe znaczenie dla ochrony jednego z ostatnich stanowisk modraszaków telejusa i *nausitousa* oraz ostatniego znanego (w latach 1996-2006) stanowiska przepłatki *aurinii* w zlewni rzeki Baryczy. Obszar chroni rzadkie już na Nizinie Śląskiej zespoły ekstensywnych łąk wilgotnych (świeżych, kaczeńcowych i trzęślicowych) z krwiściągami lekarskim *Sanguisorba officinalis* rośliną żywicielską gąsienic obu wymienionych modraszaków oraz czarcikęsem łąkowym *Succisa pratensis*, gatunkiem żywicielskim dla przepłatki *aurinii*. Dodatkowo wartość ostoju podwyższa obecność chronionych storczyków i innych roślin wskaźnikowych dla tego typu łąk. Obszar jest zagrożony przez zmianę sposobu użytkowania (zaoranie pod uprawy kukurydzy lub wierzby), przez meliorację oraz zmiany w stosunkach wodnych w dolinie Jesionki i Lipniaka spowodowane budową stawów prywatnych. Ze względu na sąsiedztwo miasta i wiosek, występuje też zagrożenie skażenia ściekami i nawozami, składowania odpadów, jak też wypalania traw na wiosnę. Istotnym problemem jest też zarastanie łąk przez brzozę, trzcinę, ekspansywne trawy, nawłoc kanadyjską i wrotycz. Zwiększa się presja miejscowej ludności poprzez zabudowę i ruch weekendowy.

Typy SIEDLISK wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG

2330 Wydmę śródlądowe z murawami napiaskowymi 0,10

6410 Zmienne-wilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*) 6,90

6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) 6,40

BEZKRĘGOWCE wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

1059 *Maculinea teleius*

1060 *Lycaena dispar*

1061 *Maculinea nausithous*

1065 *Euphydryas aurinia*

5. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA W GMINIE

TRZEBNICA jest gminą miejsko-wiejską o charakterze rolniczo – sadowniczym. Zajmuje powierzchnię 200,2 km², którą zamieszkuje łącznie około 22 tys. mieszkańców, z czego ok. 12 tys. mieszka w mieście Trzebnica. Gmina leży w odległości ok. 20 km na północ od Wrocławia. Miasto Trzebnica jest miastem powiatowym oraz siedzibą miejsko-gminnego samorządu trzebnickiego, obejmującego miasto i 41 wsi sołeckich. Gmina Trzebnica

sąsiaduje z gminami: Długołęka, Milicz, Oborniki Śląskie, Prusice, Wisznia Mała, Zawonia, Żmigród.

Zgodnie z podziałem Polski na jednostki fizyczno-geograficzne (J. Kondracki, 2000), teren gminy Trzebnica leży w pasie Nizin Środkowopolskich, w obrębie dwóch makroregionów, dzielących gminę równoleżnikowo: na południu jest to Wał Trzebnicki (318.4) a na północy Obniżenie Milicko-Głogowskie (318.3). Mezoregionem Wału Trzebnickiego są Wzgórza Trzebnickie (318.44), w obrębie którego został wyznaczony mikroregion Grzbiet Trzebnicki (Walczak, 1970). W obrębie Obniżenia Milicko-Głogowskiego występuje mezoregion Kotlina Żmigrodzka (318.33), który dzieli się na trzy mikroregiony: Równina Czeszowska, Równina Prusicka oraz Kotlina Środkowej Baryczy.

Ukształtowanie pionowe wyraźnie dzieli gminę Trzebnica na część północną, położoną w zasięgu Kotliny Żmigrodzkiej oraz na część południową, położoną w obrębie Wzgórz Trzebnickich.¹

Postępująca i nieunikniona urbanizacja oraz nasilająca się intensyfikacja (w tym chemizacja) rolnictwa powodują, że obecna kondycja przyrodnicza gminy jest coraz mniej stabilna.

Skutkiem postępującej urbanizacji jest coraz silniejsze zainwestowanie miasta Trzebnica oraz rozpraszanie zabudowy w pobliżu miasta Trzebnica, czego nie dostrzega się w miejscowościach oddalonych od miasta. Struktura przestrzenna terenów w pobliżu miasta jest coraz mniej regularna i urbanistycznie atrakcyjna.

Na terenie gminy Trzebnica przemysł jest słabo rozwinięty. Problem emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłów z dużych zakładów przemysłowych praktycznie nie istnieje. Najbardziej uciążliwe jest niska emisja oraz zanieczyszczenia komunikacyjne, występujące szczególnie w centrum miasta. Ponadto, zanieczyszczenia powietrza migrują z terenów sąsiednich - z LGOM – przenoszone wiatrami zachodnimi, z Wrocławia -przenoszone wiatrami południowymi oraz znad kompleksu elektrowni ciepłych na pograniczu polsko-niemiecko-czeskim.

Główne istniejące źródła niekorzystnego oddziaływania na jakość środowiska na terenie gminy Trzebnica to²:

- duże natężenie drogowego ruchu lokalnego, przy nakładaniu się ruchu tranzytowego w kierunku Poznania i Oleśnicy;
- niska emisja;
- nieuregulowana gospodarka ściekowa na wsiach;
- zanieczyszczone wody opadowe, spływające z terenów zainwestowanych (głównie miasto Trzebnica);
- chemizacja rolnictwa;
- utrata gleb wysokiej jakości;
- dzikie wysypiska śmieci;
- stopowienie gruntów rolnych i leśnych.

Zagrożenia:

- uciążliwości akustyczne i aerosanitarne, zagrożenie zanieczyszczenia powierzchni ziemi, wód powierzchniowych i gleb metalami ciężkimi, olejami mineralnymi, benzo(a)pirenem czy substancjami ropopochodnymi obszarów, pozostających w oddziaływaniu dróg (ok. 50m pas terenu wzdłuż drogi). Trzebnica leży na trasie transportu substancji chemicznych,

---

^{1,4} Na podstawie „Opracowanie ekofizjograficzne gminy Czernica”, Ilona Szarapo, Wrocław 2008.

które są utylizowane w Brzegu Dolnym, co stwarza dodatkowe zagrożenie w przypadku awarii, wypadku pojazdu i in.

- pogorszenie jakości wód powierzchniowych i podziemnych;
- infiltracja odcieków wysypiskowych wgłąb ziemi i zanieczyszczenie gleb oraz wód podziemnych, zwłaszcza na terenach, na których brak izolacji warstw wodonośnych od podłoża (obszar Kotliny Żmigrodzkiej).
- trwałe i nieodwracalne zniszczenie gleb i powierzchni rolnych w wyniku coraz częstszego przeznaczania na cele nierolnicze terenów, na których występują wysokiej jakości gleby;
- zmiany biotopoklimatyczne, obserwowane szczególnie mocno w okresie jesienno – zimowym, w wyniku emisji tlenków węgla, dwutlenku siarki, dwutlenku węgla, pyłów i in. podczas stosowania do ogrzewania wysokoemisyjnych produktów energetycznych;
- niekorzystne zmiany w jakości środowiska wodnego i glebowego oraz ujemnie oddziaływanie na walory krajobrazowe w związku z nielegalną eksploatacją piasku.

WYPOSAŻENIE GMINY W INFRASTRUKTURĘ TECHNICZNĄ

Zaopatrzenie w wodę

Wszystkie miejscowości znajdujące się na terenie gminy są w pełni zwodociągowane. Dla ujęć wód podziemnych zostały wyznaczone strefy ochrony bezpośredniej i pośredniej – zewnętrzne i wewnętrzne.

Na terenie stref ochrony bezpośredniej należy zapewnić:

- wykorzystanie terenu wyłącznie do celów związanych z eksploatacją ujęcia wody,
- odprowadzenie wód opadowych w sposób uniemożliwiający przedostawanie się ich do urządzeń służących do poboru wody,
- zagospodarowanie terenu zielenią,
- ograniczenie do niezbędnych potrzeb przebywanie osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.

W strefie ochrony pośredniej wewnętrznej obowiązują zakazy i ograniczenia:

- odprowadzania ścieków do ziemi i rolniczego wykorzystania ścieków,
- ograniczenie stosowania nawozów sztucznych oraz środków ochrony roślin,
- lokalizowania cmentarzy oraz grzebania zwłok zwierzęcych,
- urządzania parkingów, obozowisk i mycia pojazdów.

W strefie ochrony pośredniej zewnętrznej zakazuje się:

- lokalizowania wysypisk i wylewisk odpadów komunalnych i przemysłowych,
- lokalizowania magazynów produktów ropopochodnych i innych substancji
- chemicznych oraz rurociągów do ich transportu.

Gospodarka ściekowa

Miasto Trzebnica posiada system kanalizacji ogólnospławnej przejmującej zarówno wody opadowe jak i ścieki sanitarne. Oddana do użytku w 1998 roku oczyszczalnia ścieków zlokalizowana jest w północnej części miasta przy ulicy Milickiej. Jest to oczyszczalnia mechaniczno – biologiczna ze wspomaganiami chemicznymi dla usuwania fosforu oraz odwodnieniem i higienizacją osadów. Projektowana przepustowość oczyszczalni wynosi 6000m³/d. Na oczyszczalnię ścieków doływają również ścieki sanitarne pochodzące ze wsi Księginice. Decyzją Wojewody Wrocławskiego nr OŚ.I.6210/11/96 z 26 kwietnia 1996 roku udzielone zostało pozwolenie wodno-prawne, z terminem ważności do 31 grudnia 2015 r., na eksploatację miejskiej mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków oraz na odprowadzanie do potoku Polska Woda ścieków bytowo-gospodarczych po uprzednim oczyszczeniu biologicznym w procesie beztlenowo – tlenowym.

Pozostałe miejscowości znajdujące się w obrębie gminy Trzebnica nie posiadają systemowych urządzeń do odprowadzania i oczyszczania ścieków. W poszczególnych wsiach istnieją jedynie odcinki kanalizacji deszczowej, odprowadzającej wody opadowe do cieków powierzchniowych i rowów melioracyjnych. Najczęściej stosowanymi urządzeniami do usuwania ścieków bytowo – gospodarczych są bezodpływowe osadniki gnilne okresowo opróżniane (o różnym stopniu technicznym i różnych warunkach eksploatacyjnych) oraz osadniki wykonane jako doły chłonne. Na terenie oczyszczalni ścieków zlokalizowany jest punkt zlewny fekali, do którego dowożone są taborem wozów asenizacyjnych ścieki z terenu gminy. Na terenie gminy występują ponadto małe przydomowe oczyszczalnie ścieków. Oczyszczalnie te, zwykle z wymiennym wkładem, budowane są z inicjatywy właścicieli posesji i spełniają swoją rolę tylko w przypadku prawidłowej ich eksploatacji.

W Studium przewiduje się następujące kierunki rozwoju w zakresie odprowadzania ścieków:

- rozbudowę sieci kanalizacyjnej na terenach planowanej zabudowy w obrębie miejscowości wyposażonych w kanalizację,
- budowę sieci kanalizacyjnych na obszarach wsi nie posiadających kanalizacji,
- modernizację sieci kanalizacyjnej na obszarze miasta,
- modernizację lub rozbudowę, stosownie do potrzeb, istniejących przepompowni ścieków,
- budowę nowych przepompowni ścieków wraz z kanałami tłocznymi i kolektorami doprowadzającymi,
- modernizację i rozbudowę istniejącej w mieście oczyszczalni ścieków do parametrów gwarantujących przyjęcie zwiększonej ilości ścieków,
- budowę grupowych i lokalnych oczyszczalni ścieków, uporządkowanie gospodarki wodami deszczowymi, w tym:
- retencjonowanie wód deszczowych (w tym na terenach zieleni).

Gospodarka odpadami

Na terenie gminy Trzebnica funkcjonuje, oddane do eksploatacji 12 maja 2008 r., gminne składowisko odpadów komunalnych, zlokalizowane w północnej części gminy, w obrębie wsi Marcinowo. Uruchomienie składowiska wraz z infrastrukturą służącą do segregacji odpadów spowodowało rozwiązanie problemu gospodarki odpadami w mieście i gminie Trzebnica, a także wyeliminowanie problemów gminy związanych z wymogami dyrektyw Unii Europejskiej. Na składowisku gromadzone są odpady inne niż niebezpieczne oraz odpady niebezpieczne. Przy zaplanowanej ilości deponowanych odpadów przyjęto, że czas eksploatacji składowiska wyniesie 20 lat.

Do dnia 31 grudnia 2007 r. funkcjonowało składowisko odpadów w Jaszycach. Aktualnie prowadzona jest jego rekultywacja, zgodnie z opracowaną „Dokumentacją określającą techniczne warunki zamknięcia składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w miejscowości Jaszycy”. Na terenie gminy prowadzona jest od września 2001 roku selektywna zbiórka odpadów w systemie kontenerowym.

Strefy ochronne gazociągów wysokiego i podwyższonego średniego ciśnienia

Dla gazociągów wysokiego i podwyższonego średniego ciśnienia przebiegających przez obszar gminy obowiązują strefy ochronne ustalone na podstawie przepisów szczególnych. Strefa ochronna dla gazociągów wysokiego i podwyższonego średniego ciśnienia stanowi obszar, w którym przedsiębiorstwo gazownicze jest uprawnione do zapobiegania działalności mogącej mieć negatywny wpływ na jej trwałość i prawidłową eksploatację. Na rysunku studium wrysowano ww. strefę.

Zaopatrzenie w energię ciepłą

Gmina Trzebnica posiada system gospodarki ciepłej rozproszony, oparty na lokalnym wytwarzaniu energii ciepłej. Na terenie miasta Trzebnica znajdują się lokalne kotłownie opalane gazem, olejem opałowym i paliwem stałym (węgiel, koks). Do produkcji energii ciepłej wykorzystywana jest też energia elektryczna.

W Studium przewiduje się utrzymanie istniejącego na obszarze gminy systemu zaopatrzenia w ciepło z zaleceniem modernizacji i wymiany urządzeń grzewczych na urządzenia o wysokiej sprawności grzewczej i niskim stopniu emisji zanieczyszczeń. Szczególnie należy dążyć do likwidacji lub modernizacji uciążliwych lokalnych kotłowni, opalanych paliwami stałymi, poprzez zamianę nośnika energii na paliwo nie powodujące zanieczyszczenia atmosferycznego. Zakłada się realizację lokalnych źródeł ciepła na paliwo gazowe lub płynne oraz wykorzystanie energii elektrycznej i odnawialnych źródeł energii do celów grzewczych. Dopuszcza się lokalizację obiektów i urządzeń lokalnych systemów zaopatrzenia w ciepło na terenach przeznaczonych pod zabudowę, pod warunkiem nienaruszania innych ustaleń, ustaleń szczególnie warunków ochrony wartości kulturowych i krajobrazowych oraz normatywów środowiskowych w zakresie zanieczyszczenia powietrza.

BADANIA JAKOŚCI POWIETRZA, prowadzone są na Dolnym Śląsku w ramach monitoringu Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska (WIOŚ), i publikowane corocznie w Raportach o stanie środowiska województwa dolnośląskiego. Badania powietrza w gminie Trzebnica są wykonywane w okrojonym zakresie i dotyczą wyłącznie miasta Trzebnica.

Analiza wyników badań prowadzonych w latach 2003, 2005 i 2007 dowodzi, że emisja zanieczyszczeń gazowych - SO₂, NO₂ była wyższa w sezonie grzewczym niż w sezonie pozagrzewczym, niekiedy prawie dwukrotnie, jednak wartości progowe nie zostały przekroczone. Stężenie tlenu węgla, pyłu zawieszonego oraz ozonu nie było badane.

Na podstawie klasyfikacji stref województwa dolnośląskiego w roku 2006 dla powiatu trzebnickiego stwierdzono potrzebę opracowania programów ochrony powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi z uwagi na szacowane ponadnormatywne stężenie ozonu w powietrzu [32].

Na terenie gminy Trzebnica w ramach monitoringu prowadzonego przez WIOŚ [32] **JAKOŚĆ WODY PODZIEMNEJ** badana jest w jednym punkcie sieci badawczej krajowego monitoringu (nr 450). Jest to otwór ujmujący wody piętra czwartorzędowego, położony poza obszarem głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP) w mieście Trzebnica. Pobrane wody podziemne z tego otworu zaklasyfikowano do III klasy jakości (2003, 2005, 2006, 2007). Zgodnie z klasyfikacją, klasa III oznacza wody o zadawalającej jakości. Badania wód podziemnych wykazały występowanie nadmiernych ilości żelaza i manganu [32].

Spośród wszystkich cieków przepływających przez gminę Trzebnica, badania **JAKOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH** w ramach monitoringu WIOŚ były przeprowadzone wyłącznie w wodach Sąsiedzicy. Zarówno w roku 2005, jak i 2006 oraz 2007 wykazano III klasę czystości wody (jakość zadawalająca). Obserwuje się ciągłą poprawę jakości badanych wskaźników w Sąsiedzicy. W 2007r. o III klasie czystości zdecydowało wyłącznie stężenie cyjanków, co traktuje się jako wydarzenie incydentalne. Na poprawę jakości wody wpływ ma oddana do eksploatacji oczyszczalnia ścieków w Trzebnicy.

HAŁAS komunikacyjny na obszarze powiatu trzebnickiego był poddawany badaniom przez WIOŚ w 2003 i w 2007 r.

Badaniami objęto odcinki dróg w mieście Trzebnica gdzie, oprócz Obornik Śląskich, zanotowano największy ruch komunikacyjny. Z pośród przebadanych 19 odcinków dróg – na 11 wartości dopuszczalne hałasu w pierwszej linii zabudowy zostały przekroczone. Zanotowano nawet bardzo uciążliwy poziom równoważny dźwięku przekraczający 70 dB.

Badania powtórzone na tych samych odcinkach dróg w 2007 r. wykazały, że natężenie dźwięku kształtuje się na tym samym poziomie, przy jednoczesnym nieznacznym wzroście natężenia ruchu samochodowego, zarówno osobowego jak i ciężarowego. Największe zagrożenie hałasem stwierdzono na ulicach: Milickiej, Prusickiej, Wrocławskiej i Bochenka.³

Podsumowanie:

Wartości badanych wskaźników potwierdzają ciągły postęp w kierunku uzyskiwania coraz bardziej zadawalających wyników charakteryzujących stan środowiska. Niezbędne są jednak dalsze działania, zwłaszcza w zakresie ochrony wód powierzchniowych oraz ochrony klimatu akustycznego. Zmiany poprawiające jakość środowiska w gminie są wynikiem prowadzonych działań, w szczególności:

- stopniowej regulacji gospodarki ściekowej,
- zmiany czynnika grzewczego w indywidualnych gospodarstwach domowych,
- modernizacji stanu dróg w gminie,
- budowy nowego składowiska odpadów, spełniającego wymagane normy.

6. POŻĄDANE DO REALIZACJI KIERUNKI I ZADANIA SPRZYJAJĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA ORAZ EKOROZWOJOWI

Pojedyncze inwestycje na rzecz poprawy jakości klimatu lokalnego, jakie pojawiły się w poprzednich latach nie są w stanie wpłynąć w zdecydowany sposób na poprawę jego jakości. Natomiast zadania zaplanowane na lata 2004-2007 w zakresie gospodarki ściekowej, choć zostały wykonane, nie zmniejszają konieczności dalszych prac w tym zakresie, gdyż to zagadnienie stanowi największe zagrożenia dla środowiska w gminie. Poniżej, w podziale na poszczególne komponenty środowiska zostały przedstawione pożądane i planowane kierunki i zadania, które w kolejnych latach **powinny być realizowane** w celu poprawy warunków zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska. Wymienione niżej działania należy traktować priorytetowo, co oznacza również, iż **powinny** być uwzględnione w opracowaniu Studium poddawanych ocenie oddziaływania na środowisko oraz, w dalszej kolejności, w miejscowym planach zagospodarowania przestrzennego i innych dokumentach planistycznych i strategicznych.

[tab. 1] Priorytetowe, pożądane działania sprzyjające ochronie środowiska i zrównoważonemu rozwojowi

W zakresie ochrony powierzchni ziemi i gleb	<ul style="list-style-type: none"> ▪ racjonalna gospodarka rolna, w tym: <ul style="list-style-type: none"> optymalizacja nawożenia i stosowania środków ochrony roślin, ▪ ochrona przed erozją, w tym: <ul style="list-style-type: none"> - ograniczanie pozostawiania gleby w stanie nie pokrytym roślinnością - ochrona i uzupełnianie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych, - regulacja stosunków wodnych na terenach rolniczych poprzez stosowanie melioracji. ▪ utrzymanie dotychczasowego charakteru wąwozów lessowych. ▪ coraz skuteczniejsza segregacja odpadów i ich recykling
W zakresie ochrony przyrody i krajobrazu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ objęcie ochroną konserwatorską proponowanych obszarów przyrodniczych: projektowanego rezerwatu przyrody „Wąwozy Włóknicy”, użytków ekologicznych i Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego „Buczyna Trzebnicka” ▪ ograniczenie procesu fragmentacji środowiska, zachowanie i

³ Raport o stanie środowiska województwa dolnośląskiego w 2007r., WIOŚ Wrocław, 2008.

	<p>odnowa korytarzy ekologicznych, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odtwarzanie zniszczonych korytarzy ekologicznych - wprowadzanie zadrzewień i zakrzewień <ul style="list-style-type: none"> ▪ zwiększenie lesistości i poprawa gospodarki leśnej – stosowanie wyłącznie do nasadzeń gatunków rodzimych, dostosowanych do panujących warunków ▪ utrzymanie i kontrola zakazu wypalania traw i ściernisk
W zakresie ochrony wód powierzchniowych i podziemnych	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dalsze prace nad kompleksowym uzbrojeniem terenów zabudowanych w kanalizację. Kanalizacja wsi i budowa oczyszczalni ścieków są zadaniami najważniejszymi z punktu widzenia ochrony środowiska w gminie Trzebnica; ▪ likwidacja miejsc nielegalnego zrzutu ścieków do wód lub do ziemi ▪ efektywne zabezpieczenie wód powierzchniowych i podziemnych przed spływami zanieczyszczeń poprzez ustanowienie, weryfikowanie i wykonanie stref ochronnych (np. nasadzenia roślinności ochronnej). ▪ współpraca z sąsiednimi gminami w zakresie gospodarki ściekowej. ▪ budowanie świadomości ekologicznej mieszkańców, zwłaszcza na obszarach wiejskich. ▪ monitorowanie jakości wód w miejscach zrzutów ścieków oczyszczonych do odbiornika
W zakresie ochrony powietrza	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ograniczenie niskiej emisji poprzez: <ul style="list-style-type: none"> - modernizację źródeł ciepła - stopniowa wymiana czynnika grzewczego na proekologiczny w gospodarstwach domowych - Stopniowe zwiększanie wykorzystania odnawialnych źródeł energii ▪ ograniczanie emisji zanieczyszczeń z zakładów przemysłowych poprzez: <ul style="list-style-type: none"> - wprowadzanie do zakładów nowoczesnych technologii odznaczających się mniejszą emisją do środowiska, ▪ ograniczenie oddziaływania zanieczyszczeń ze źródeł komunikacyjnych poprzez: <ul style="list-style-type: none"> - modernizację i rozbudowę istniejącej infrastruktury drogowej - budowę obejść miejscowości na drogach głównych - krajowej i wojewódzkiej - stosowanie naturalnych barier wzdłuż drogi (zadrzewienia)
W zakresie ochrony przed hałasem	<ul style="list-style-type: none"> ▪ modernizacja dróg istniejących, ▪ budowa obwodnic miejscowości na drogach głównych ▪ rozbudowa sieci tras rowerowych ▪ ograniczenie hałasu na terenach zamieszkałych poprzez nasadzenia pasów zwartej zieleni w pobliżu ciągów komunikacyjnych. ▪ ograniczenie ruchu ciężkiego na drogach przechodzących przez tereny zwartej zabudowy mieszkaniowej ▪ kontrola klimatu akustycznego panującego w miejscach przeznaczonych na rekreację

7. IDENTYFIKACJA WSKAZAŃ W ZAKRESIE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY

Ze względu na położenie gminy Trzebnica w obszarze metropolitalnym (w zasięgu oddziaływania Wrocławia) - polityka przestrzenna w **centralnej części gminy** została ukierunkowana na dalszy rozwój aktywności gospodarczej - wzdłuż drogi krajowej nr 5 i drogi nr 15 (w mieście Trzebnica, w kierunku wsi Nowy Dwór oraz wsi Księgnice - jako kontynuacja strefy aktywności gospodarczej). Natomiast uwarunkowania przyrodnicze **północnej części gminy** zostały wykorzystane do rozwijania bazy i zaplecza turystyczno-rekreacyjnego, podobnie w rejonie Winnej Góry w Trzebnicy. W **południowej części obszaru gminy**, ze względu na wysoką jakość gleby, kierunki zagospodarowania przestrzennego koncentrują się na rozwijaniu rolnictwa i przemysłu rolno-spożywczego, z uwzględnieniem priorytetu intensyfikacji produkcji rolnej i ochrony rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Na terenie całej gminy wskazane zostały lokalizacje funkcji mieszkaniowych.

Polityka gminna priorytetowo traktuje konieczność rozbudowy układu drogowego. W studium przewidziano korektę trasy i rozbudowę drogi krajowej nr 5 do uzyskania docelowo parametrów klasy S, budowę łącznika drogi krajowej nr 5 i drogi wojewódzkiej nr 15 oraz budowę drogowych obejść miejscowości narażonych na intensywny ruch komunikacyjny – tranzytowy.

Obszar gminy podzielono w Studium na dwie strefy funkcjonalne – określone umownie jako: **I strefa - zagospodarowania turystycznego i rolnictwa ekologicznego** - obejmująca północną część gminy (granica została zaznaczona na rysunku graficznym do Prognozy). Charakteryzuje się równinnym ukształtowaniem terenu, walorami przyrodniczymi, a także prawdopodobieństwem występowania powodzi. (W załączniku graficznym do Studium zostały wyznaczone tereny zalane podczas powodzi w 1997r.)

W wyznaczonej strefie działania mają koncentrować się na:

- ochronie przyrody i krajobrazu,
- rozwijaniu rolnictwa ekologicznego,
- funkcjach związanych z rekreacją, turystyką i gospodarką rybacką,
- ograniczaniu eksploatacji surowców mineralnych,
- rekultywacji wyrobisk i nieużytków na cele leśne i zbiorniki wodne służące rekreacji,
- kształtowaniu zabudowy mieszkaniowo - usługowej w sposób harmonijny, poprzez kontynuację rozwoju struktur osadniczych.

II strefa - rolno-przemysłowa – obejmuje obręb pozostałych wsi oraz miasto Trzebnica. Cechą charakterystyczną strefy są tereny o wysokiej jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Przeznaczona jest do rozwoju rolnictwa i przemysłu z uwzględnieniem priorytetu intensyfikacji produkcji rolnej i ochrony rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

W wyznaczonej strefie działania mają koncentrować się na:

- rozwoju funkcji związanych z obsługą rolnictwa,
- kształtowaniu zabudowy mieszkaniowo - usługowej w sposób harmonijny, poprzez kontynuację rozwoju struktur osadniczych,
- rozwoju aktywności gospodarczej wzdłuż drogi krajowej nr 5

Główne kierunki zmian w przeznaczeniu i zagospodarowaniu terenów na obszarze miasta i gminy to m.in.:

- jako podstawowy sposób zagospodarowania wiejskich układów osadniczych przyjmuje się mieszane funkcje mieszkaniowo -usługowo-gospodarcze,
- wskazuje się powiększenie obszarów leśnych z dopuszczeniem dodatkowych zalesień na terenach rolniczych,
- wskazuje się tereny przeznaczone na lokalizację zabudowy związanej z prowadzeniem działalności gospodarczej.

W Studium określono następujące jednostki funkcjonalno-przestrzenne:

MW	tereny o dominującej funkcji mieszkaniowej wielorodzinnej
M	tereny o dominującej funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej
MU	tereny o dominującej funkcji mieszkaniowo - usługowej
ML	tereny zabudowy letniskowej
U	tereny o dominującej funkcji usługowej
US	tereny s o dominującej funkcji usług sportu i rekreacji
P/U	tereny obiektów produkcyjnych, składów, magazynów oraz usług
RU	tereny obiektów obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych, leśnych
R	tereny rolnicze
RO	tereny ogrodów i sadów,
ZL	tereny lasów
ZP	tereny zieleni urządzonej
ZP/U	tereny zieleni urządzonej i usług
ZC	tereny cmentarzy
WS	tereny wód powierzchniowych śródlądowych
KS	tereny obsługi komunikacyjnej
KK	tereny kolejowe – teren dworca kolejowego
NO	teren oczyszczalni ścieków
K	teren składowania odpadów
S, GP, G,Z,L,	drogi/ulice klasy: ekspresowa, ruchu przyspieszonego, główna, zbiorcza, lokalna, dojazdowa
D	

Wskaźniki zabudowy zostały opisane w dokumencie Studium, i nie będą w Prognozie przytaczane.

Natomiast, za Studium wybrane zostały i powtórzone najistotniejsze ustalenia planistyczne, które bezpośrednio i pośrednio odnoszą się do konieczności ochrony środowiska i zapewnienia zrównoważonego rozwoju, i których realizację uznaje się za konieczną.

ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW

Naczelną zasadą korzystania z zasobów środowiska jest zasada zrównoważonego rozwoju. Głównym celem władz samorządowych na terenie gminy Trzebnicy winno stać się niedopuszczanie do działalności inwestycyjnej degradującej środowisko oraz podjęcie działań zmierzających do eliminacji lub ograniczania istniejących zagrożeń w środowisku.

- Ochrona zasobów wodnych poprzez:
  - likwidację niekontrolowanych odprowadzeń nieoczyszczonych ścieków do cieków i do ziemi,
  - budowę sieci kanalizacji sanitarnej na terenach zwodociągowanych,
  - modernizację oczyszczalni ścieków w Trzebnicy w celu dostosowania jej do norm UE,
  - modernizację stacji uzdatniania wody,
  - rozbudowę istniejących systemów zaopatrzenia w wodę,
  - tworzenie roślinnych stref buforowych wokół zbiorników wodnych, cieków i rowów melioracyjnych.
- Ochrona powierzchni Ziemi poprzez:

- rolnicze zagospodarowania gleb w sposób, który odpowiada w pełni ich przyrodniczym walorom,
- rekultywację wyeksploatowanych składowisk odpadów oraz „dzikich” wysypisk śmieci.
  - Ochrona powietrza poprzez:
    - ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza z transportu i ruchu ulicznego,
    - ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza z procesów energetycznego spalania paliw z palenisk domowych poprzez:
      - termoizolację, (tj. ocieplenie, doszczelnienie lub wymianę okien i drzwi),
      - zmianę systemu ogrzewania z węglowego na gazowe, elektryczne lub olejowe,
      - wykorzystanie alternatywnych źródeł energii takich jak: energia pochodząca z biomasy, energia słoneczna, pompy ciepłe itp.,
      - ekonomicznie uzasadnioną rozbudowę sieci ciepłowniczej w połączeniu z likwidacją źródeł niskiej emisji oraz modernizację nieefektywnych systemów grzewczych.
  - Ochrona przed hałasem poprzez:
    - poprawę nawierzchni dróg,
    - ograniczenie wjazdu transportu ciężkiego do strefy śródmiejskiej,
    - budowę obejść drogowych dla miejscowości szczególnie narażonych na uciążliwości komunikacyjne,
    - dążenie do wprowadzania ekranów naturalnych lub sztucznych, głównie w miejscach, gdzie zabudowa mieszkaniowa lub obiekty podlegające szczególnej ochronie znajdują się w obrębie stref uciążliwości dróg.

ZASADY OCHRONY PRZYRODY

Priorytetowe cele w zakresie ochrony przyrody dla miasta i gminy Trzebnica to:

- ochrona przed degradacją cennych przyrodniczo obszarów i obiektów,
- objęcie różnorodnymi formami ochrony przyrody wartościowych ze względu na walory przyrodnicze i krajobrazowe obszarów,
- utworzenie użytków ekologicznych na terenie gminy,
- powiększanie liczby zwierząt i roślin objętych ochroną,
- ochronę ekosystemów rzecznych i łąkowych,
- zalesianie użytków rolnych najniższych klas,
- powstrzymanie procesu zarastania i degradacji trwałych użytków zielonych w północnej części gminy przez wprowadzenie na tym obszarze ekstensywnej produkcji bydła,
- rozwój zagospodarowania turystycznego w harmonii z przyrodą,
- tworzenie ścieżek dydaktyczno-turystycznych popularyzujących lokalną przyrodę,
- wytyczanie nowych tras i szlaków turystycznych, w tym szlaków dostosowanych dla osób niepełnosprawnych.

KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI

- budowa drogi krajowej S-5 o parametrach klasy drogi ekspresowej S 2/3. Na rysunku studium określono izolacje hałasu dla pory nocnej o natężeniu 50 dB i dla pory dziennej 60 dB na podstawie materiałów studialnych przebiegu drogi S-5 opracowanych przez GDDKiA we Wrocławiu. Linie określające natężenie hałasu przebiegają w odległości ok. 200 m dla pory dziennej i ok. 600m dla pory nocnej od linii rozgraniczającej drogi. Dla terenów zawartych w izolacjach hałasu nie należy lokalizować zabudowy mieszkaniowej i innej zabudowy przeznaczonej na stały pobyt ludzi.
- rozbudowa drogi krajowej nr 5 oraz drogi nr 15, nr 340
- budowa drogi małej obwodnicy na ciągu drogi nr 5 i drogi nr 15.

- budowa obejścia drogowego kl. Z - od drogi krajowej nr 15 we wsi Blizocin do drogi powiatowej nr 1329,
- budowa obejścia wsi Ligota, Jaźwiny i Skoroszów na drodze krajowej nr 15.
- budowa obejścia wsi Skarszyn.
- budowa nowych tras rowerowych

KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

W celu zaopatrzenia w wodę terenów wyznaczonych w studium pod zainwestowanie przewiduje się rozbudowę istniejących systemów zaopatrzenia w wodę. Ich szczegółowy opis znajduje się w Studium.

W założonych kierunkach rozwoju systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków przyjęto w Studium jako uwarunkowanie, sporządzone w 2000 roku, przez Dolnośląską Fundację Ekorozwoju – EKORAJ, opracowanie pt. „Uporządkowanie gospodarki ściekowej dla Związku Gmin „Bychowo” – koncepcja gospodarki ściekowej dla Gminy Trzebnica”. Przewiduje się następujące kierunki rozwoju w zakresie odprowadzania ścieków:

- rozbudowę sieci kanalizacyjnej na terenach planowanej zabudowy w obrębie miejscowości wyposażonych w kanalizację,
- budowę sieci kanalizacyjnych na obszarach wsi nie posiadających kanalizacji,
- modernizację sieci kanalizacyjnej na obszarze miasta,
- modernizację lub rozbudowę, stosownie do potrzeb, istniejących przepompowni ścieków,
- budowę nowych przepompowni ścieków wraz z kanałami tłocznymi i kolektorami doprowadzającymi,
- modernizację i rozbudowę istniejącej w mieście oczyszczalni ścieków do parametrów gwarantujących przyjęcie zwiększonej ilości ścieków,
- budowę grupowych i lokalnych oczyszczalni ścieków, uporządkowanie gospodarki wodami deszczowymi, w tym:
  - ograniczanie współczynnika spływu wód deszczowych,
  - retencjonowanie wód deszczowych (w tym na terenach zieleni),
  - modernizację odbiorników przeznaczonych do wprowadzenia dodatkowych ilości wód deszczowych.

Do czasu realizacji w/w systemów kanalizacyjnych, ścieki bytowo – gospodarcze powinny być gromadzone w szczelnych zbiornikach bezodpływowych i w miarę potrzeb wywożone do punktu zlewnego, zorganizowanego w najbliższej działającej oczyszczalni ścieków. Dla terenów zabudowy uzupełniającej, położonej peryferyjnie w stosunku do głównych terenów zainwestowania na obszarze wszystkich wsi i znajdującej się poza zasięgiem planowanych systemów kanalizacji sanitarnej przewiduje się zorganizowanie wywozu ścieków sanitarnych do najbliższej zlewni zlokalizowanej na terenie oczyszczalni ścieków. Dopuszcza się na tych terenach realizację indywidualnych oczyszczalni ścieków pod warunkiem uzyskania pozytywnej opinii stosownych organów administracji samorządowej.

W zakresie odprowadzania ścieków przemysłowych należy dążyć do ich całkowitego unieszkodliwiania na terenie własnym inwestora i w miarę możliwości stosowania obiegu zamkniętego procesów produkcyjnych. Podczyszczanie ścieków przemysłowych o przekroczonych dopuszczalnych wartościach zanieczyszczeń, przed ich wprowadzeniem do komunalnej kanalizacji sanitarnej, odbywać się powinno w oczyszczalniach zakładowych zlokalizowanych na terenach wyznaczonej działalności gospodarczej.

KIERUNKI ROZWOJU GOSPODARKI ODPADAMI

W dokumencie Studium powołano się na cele strategiczne określone w polityce ekologicznej państwa oraz zadania określone w Krajowym Planie Gospodarki Odpadami, Wojewódzkim

Planie Gospodarki Odpadami Województwa Dolnośląskiego, w Planie Gospodarki Odpadami dla Powiatu Trzebnickiego oraz w Planie Gospodarki Odpadami dla Gminy Trzebnica.

ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ

Dla pokrycia mocy na docelowe potrzeby gminy przewiduje się:

- modernizację źródła zasilania w energię elektryczną obszaru gminy Trzebnica, w zakresie stosownym do potrzeb,
- budowę dodatkowych stacji transformatorowych wraz z liniami zasilającymi, stosownie do potrzeb, których lokalizację należy uzależnić od rodzaju i sposobu zabudowy,
- rozbudowę istniejących stacji transformatorowych do zapotrzebowania mocy, wynikającego z planowanego zagospodarowania,
- rozbudowę istniejącej sieci elektroenergetycznej średniego i niskiego napięcia, w formie linii napowietrznych, kablowych lub napowietrzno-kablowych,
- modernizację istniejącej sieci elektroenergetycznej średniego i niskiego napięcia.

W związku z przewidywanym wzrostem zapotrzebowania na energię elektryczną w studium dopuszcza się budowę dodatkowych GPZ 110/20 kV. Lokalizację tych stacji proponuje się na terenach aktywności gospodarczej. Dopuszcza się również realizację małych elektrowni wodnych. Szczegółowa ich lokalizacja winna być uzgodniona z Rejonowym Zarządem Gospodarki Wodnej.

ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ CIEPLNĄ

W Studium przewiduje się utrzymanie istniejącego na obszarze gminy systemu zaopatrzenia w ciepło z zaleceniem modernizacji i wymiany urządzeń grzewczych na urządzenia o wysokiej sprawności grzewczej i niskim stopniu emisji zanieczyszczeń. Zakłada się realizację lokalnych źródeł ciepła na paliwo gazowe lub płynne oraz wykorzystanie energii elektrycznej i odnawialnych źródeł energii do celów grzewczych.

KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

Gmina Trzebnica ze względu na bardzo korzystne warunki glebowo-klimatyczne oraz duże zasoby ziemi rolnej posiada predyspozycje do dalszego rozwoju i intensyfikacji produkcji rolnej. Należy chronić przed zainwestowaniem kompleksy rolne klas I – III i trwałe użytki zielone oraz rozwijać funkcje związane z obsługą rolnictwa.

Należy dążyć do:

- rozwoju produkcji zwierzęcej oraz zróżnicowanej produkcji roślinnej,
- dostosowania produkcji roślinnej i zwierzęcej do warunków przyrodniczych,
- rozwoju bazy przetwórstwa rolno-spożywczego,
- rozwoju aktywności z „otoczenia” rolnictwa (usługi, przechowalnictwo, przetwórstwo),
- pełnego wykorzystania rezerw w porolniczym majątku trwałym,
- rozwoju gospodarstw agroturystycznych i rolnictwa ekologicznego w północnej części gminy,
- rozwoju ekstensywnego chowu bydła na terenach projektowanego parku krajobrazowego w celu zabezpieczenia istniejących łąk i pastwisk przed zarastaniem i degradacją,
- pełnego wyposażenia gospodarstw w urządzenia infrastruktury technicznej.

Obszary, na których planuje się zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze to:

- tereny rozwojowe miasta Trzebnica oraz poszczególnych miejscowości wyznaczone na rysunku studium,
- obszar strefy aktywności gospodarczej wzdłuż drogi krajowej nr 5,
- tereny przeznaczone na rozbudowę dróg układu podstawowego w celu uzyskania w układzie docelowym na całym przebiegu parametrów odpowiednich do ich klas,

- tereny przeznaczone na budowę obejść drogowych miejscowości szczególnie narażonych na uciążliwości komunikacyjne,

LEŚNA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

Lesistość gminy wynosi 17,5%. Projekt granicy rolno-leśnej opracowany w 2007 roku przez Dolnośląskie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych wyznaczył grunty proponowane do zalesienia co w konsekwencji ma doprowadzić do projektowanej lesistości na poziomie 24,4%. Obszary zalesień objęły głównie grunty rolnicze najniższych klas, o położeniu peryferyjnym, sąsiadujące z już istniejącymi kompleksami leśnymi.

Bardzo duże znaczenie w zahamowaniu i odwróceniu procesów stepowania i erozji wietrznej gleb mają zadrzewienia i zakrzaczenia śródpolne. Istniejące zadrzewienia i zakrzaczenia winny podlegać systematycznej rekonstrukcji i rozbudowie, szczególnie wzdłuż: dróg, rzek i miedz.

Należy dążyć do:

- odtworzenia nasadzeń drzew wzdłuż mało uczęszczanych dróg,
- wzbogacenia nasadzeń śródpolnych o krzewy,
- stosowania południkowego kierunku zadrzewień (ze względu na przewagę wiatrów zachodnich).

OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I WYSTĘPOWANIA OBSZARÓW NARAŻONYCH NA NIEBEZPIECZEŃSTWO OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

Na rysunku studium określono granicę zasięgu powodzi z lipca 1997 roku.

Przy ewentualnej lokalizacji nowych obiektów na obszarach potencjalnego zagrożenia powodzią należy kierować się następującymi zasadami:

- obiekty powinny być niepodpiwniczone,
- poziom parteru powinien znajdować się powyżej poziomu zalewu powodziowego,
- fundamenty i ściany obiektu należy wznosić z materiałów odpornych na zawilgocenie,
- instalacje i otwory dla wprowadzenia instalacji do budynku należy zabezpieczyć przed wtargnięciem wody (zamknięcia, klapy zwrotne).

Na terenie miasta i gminy Trzebnica nie stwierdzono występowania obszarów narażonych na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemnych.

OBSZARY WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI

Pozostałością eksploatacji surowców mineralnych są nieczynne wyrobiska. Rekultywacji wymagać będą wyrobiska zlokalizowane na użytkach rolnych. Przewiduje się dla nich rolny, wodny lub leśny kierunek rekultywacji, zależnie od położenia na obszarze gminy. **W Studium nie pojawił się zapis podkreślający, że rekultywacji wymagają również obszary nielegalnych eksploatacji surowców mineralnych.**

OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCENIA I REHABILITACJI

Obszary wymagające przekształcenia i rehabilitacji to:

- obiekty zabytkowe lub o walorach kulturowych (pałace, dwory, folwarki), w przeważającej części obiekty po zlikwidowanych PGR-ach wymagające pozyskania nowych właścicieli gwarantujących właściwe utrzymanie obiektów zabytkowych,
- pozostałe nie wykorzystane obiekty gospodarcze po byłych PGR-ach,
- istniejąca zabudowa zagrodowa sprzed 1945 r.

Działania na tych obszarach powinny polegać na:

- poprawie stanu technicznego obiektów poprzez ich remonty i modernizacje oraz wyposażenie w standardowe urządzenia infrastruktury technicznej,
- dostosowaniu funkcji współczesnej do wartości zabytkowych zespołów i obiektów;
- wyeliminowaniu funkcji uciążliwych i degradujących,

- zachowaniu w miarę możliwości funkcji poszczególnych części zespołów pałacowo – parkowych (pałace – funkcje usługowe lub mieszkaniowe, folwarki – funkcje gospodarcze, parki – funkcje rekreacyjne),
- adaptacji istniejących, niewykorzystanych obiektów gospodarczych na cele przetwórstwa rolnego, usług i urzędzeń obsługi rolnictwa o ile przepisy szczególne nie będą takich adaptacji wykluczać,
- adaptacji niewykorzystanych budynków gospodarczych lub ich części w istniejącej zabudowie zagrodowej na usługi.

III. ETAP - STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

8. OCENA ZGODNOŚCI KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO STUDIUM Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Szczegółowa analiza dokumentu Studium pod kątem zgodności kierunków zagospodarowania przestrzennego dotyczących ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju z kierunkami polityki przestrzennej „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego” oraz zadaniami strategicznymi „Strategii rozwoju” i „Planu rozwoju gminy Trzebnica” oraz planowanymi działaniami określonymi w „Programie ochrony środowiska gminy Trzebnica” wykazała, że w przeważającej części, taka zgodność występuje. Dotyczy ona szczególnie kierunków działań z zakresu poprawy jakości wód i powietrza oraz uregulowania gospodarki odpadami.

Poniżej znalazły się te zidentyfikowane kierunki i działania, zapisane w wyżej wymienionych dokumentach [4], [6], [8], [9], które **z uwagi na ich szczególne znaczenie dla ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju, powinny być uwzględnione w Studium**. Na końcu rozdziału zostały również wymienione kierunki działań i inwestycje, zbieżne w Studium i pozostałych dokumentach programowych, które mogą budzić wątpliwości z uwagi na istotną ingerencję w środowisko, jednak mają istotne znaczenie z punktu widzenia rozwoju gminy.

[tab. 2] Kierunki polityki przestrzennej, które nie znalazły się w dokumencie Studium, a z uwagi na swoją istotę, powinny zostać w nim zawarte

Komponent środowiska	Wytyczne	Uwagi
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego		
w zakresie ochrony wód powierzchniowych	1)Ograniczenie negatywnego wpływu nawożenia mineralnego i organicznego oraz środków ochrony roślin na stan czystości wód 2)Zwiększenie retencji wód poprzez rozbudowę systemu małej retencji na obszarze całego województwa	1) rolnictwo jest bardzo istotnym źródłem niekorzystnych oddziaływań na środowisko, zwłaszcza wodne.
w zakresie ochrony wód podziemnych	Objęcie wysoką i najwyższą ochroną obszarów zasilania zbiornika GZWP Nr 303 Pradolina Barycz-Głogów	
w zakresie ochrony zasobów	Przeznaczanie na cele inwestycyjne gruntów niższej jakości, nie rozpraszanie	w centralnej części gminy, w rejonie miasta Trzebnicy

glebowych	zabudowy	zauważa się tendencję do rozpraszania zabudowy i gwałtownej suburbanizacji.
w zakresie ochrony zasobów przyrodniczych i walorów krajobrazowych	Zmniejszanie uciążliwości barier ekologicznych (komunikacyjnych, gospodarczych, urbanistycznych i innych) uniemożliwiających lub utrudniających rozwój i swobodne przemieszczanie się gatunków roślin i zwierząt	np. wsie Kobylice – Księginice
W zakresie turystyki i wypoczynku	Możliwość wprowadzenia funkcji uzdrowskiej w mieście Trzebnica	bardzo ważny cel przyszłościowy – odbudowanie potencjału uzdrowskiego Trzebnicy – w Studium brak zapisu świadczącego o istotności tego celu
Działania Strategii rozwoju gminy i Planu lokalnego rozwoju gminy		
W zakresie turystyki i wypoczynku	<ol style="list-style-type: none"> 1) uporządkowanie urbanistyczne otoczenia zespołu klasztornego pod względem dostosowania form budownictwa do charakteru zabytków; 2) rekreacja codzienna i weekendowa w zespole kąpieliska i Lasu Bukowego, w tym zadanie: zagospodarowanie ciągu spacerowo - pieszego łączącego tereny rekreacyjne z rejonem Winnej Góry; 3) rozwój i wykorzystanie uzdrowskiej funkcji Trzebnicy; 4) udostępnienie krajoznawcze i rekreacyjne rejonu Winnej Góry. 	ważne zadania z punktu widzenia ochrony dziedzictwa kulturowego i rozwoju turystyki weekendowej
Program ochrony środowiska gminy		
W zakresie ochrony powierzchni ziemi i gleb	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Racjonalna gospodarka rolna, w tym: <ul style="list-style-type: none"> - optymalizacja nawożenia i stosowania środków ochrony roślin, - utrzymanie dotychczasowego charakteru wąwozów lessowych. ▪ Rekultywacja obszarów nielegalnej eksploatacji surowców mineralnych 	
W zakresie ochrony przyrody i krajobrazu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ograniczenie procesu fragmentacji środowiska, zachowanie i odnowa korytarzy ekologicznych, w tym: <ul style="list-style-type: none"> - odtwarzanie zniszczonych korytarzy ekologicznych 	

Kierunki zagospodarowania przestrzennego zawarte w Studium, powielone za ww. dokumentami planistyczno-strategicznymi, które są ważne z punktu widzenia rozwoju gminy, choć mogą ingerować w środowisko przyrodnicze:

- Intensyfikacja produkcji rolnej i gospodarki żywnościowej na obszarach południowych i wschodnich gminy
- rozbudowa ubojni i przetwórnicy na północnych terenach gminy,
- intensywne zalesianie terenów zwolnionych spod produkcji rolnej oraz rozwój gospodarki leśnej i drzewnej w centralnej i północnej części gminy .

9. WPŁYW KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO USTALONYCH W STUDIUM NA ŚRODOWISKO I WARUNKI RÓWNOWAŻENIA ROZWOJU

Prognoza oddziaływania na środowisko identyfikuje źródła korzystnego i niekorzystnego oddziaływania planowanych jednostek zagospodarowania przestrzennego na poszczególne komponenty środowiska oraz prognozuje skutki, jakie dla środowiska przyniesie realizacja planowanych rozwiązań przestrzennych. Zarówno zasięg negatywnego oddziaływania zagospodarowania terenu, jak i rodzaj oraz intensywność możliwych do wystąpienia w środowisku skutków w znacznej mierze zależą od miejsca lokalizacji danej funkcji oraz przyjętych rozwiązań minimalizujących oddziaływanie. Sposób i intensywność negatywnego oddziaływania na środowisko będzie odmienne w czasie realizacji inwestycji oraz podczas jej funkcjonowania.

III.1 ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO NA ETAPIE REALIZACJI ZAPISÓW MPZP

W trakcie trwania budowy nastąpi wzrost stężenia zanieczyszczeń w powietrzu, szczególnie pyłów (podczas przemieszczania mas ziemi) oraz gazów emitowanych przez pojazdy obsługujące plac budowy. Zwiększy się hałas w związku z pracą maszyn i urządzeń. Jest to oddziaływanie krótkotrwałe, które zakończy się wraz ze sfinalizowaniem prac budowlanych. Zasięg takiego oddziaływania ma wymiar lokalny i słabą siłę oddziaływania, wynikającą głównie z faktu, że realizacja planowanych inwestycji będzie przebiegać stopniowo. Negatywne oddziaływanie nie wystąpi na obszarach, na których nie jest planowana zmiana dotychczasowego zagospodarowania. Uciążliwości ustąpią wraz z zakończeniem prac budowlanych. Nie ocenia się oddziaływania na tym etapie jako znacząco negatywnego.

III.2 ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO PO ZREALIZOWANIU ZAPISÓW MPZP

M, MW, MU – tereny o dominującej funkcji mieszkaniowej – jednorodzinnej i zagrodowej; wielorodzinnej oraz mieszkaniowo - usługowej

Zmiana zagospodarowania – z terenów niezabudowanych na tereny zabudowane – mieszkaniowe, spowoduje zmiany w związku z trwałym przekształceniem i utwardzeniem powierzchni ziemi oraz zniszczeniem roślinności, jeśli taka występuje, pod budynkami i terenami komunikacji. Zmiana zagospodarowania przyczynić się może także do całkowitej lub częściowej zmiany kompozycji gatunków roślinności występującej na tych terenach. Nowa zabudowa mieszkaniowa to nowe „punkty” wytwarzania ścieków i odpadów oraz emisji zanieczyszczeń do powietrza. Powszechne stosowanie ogrodzeń ograniczy możliwość przemieszczania się zwierząt, w przypadkach gdy dotychczas obszary te stanowiły tereny otwarte, wykorzystywane jako szlaki wędrówkowe zwierząt. Przybliżona powierzchnia projektowanej zabudowy mieszkaniowej wynosi **623 ha**.

Oddziaływanie na środowisko ocenia się jako negatywne przeciętne: bezpośrednie, długoterminowe.

Na terenach planowanych pod funkcje mieszkaniowe poza istniejącym układem osadniczym, na terenach przyrodniczo i krajobrazowo cennych, oddziaływanie może nieść poważniejsze skutki dla środowiska, ze względu na zagrożenie fragmentacji krajobrazu i siedlisk, rozproszenie płatów roślinności, zmiany w stosunkach wodnych na skutek skanalizowania i uszczelnienia podłoża, i in. W dalszej części Prognozy została dokonana ocena, czy planowane kierunki zagospodarowania będą stanowić zagrożenie dla środowiska przyrodniczego (rozdz. ...).

U – zabudowa usługowa

Zgodnie z ustaleniami Studium, na terenach o dominującej funkcji usługowej mogą być lokalizowane usługi nieuciążliwe, stanowiące zaplecze usługowe dla pobliskiej zabudowy mieszkaniowej. Sposób oddziaływania na środowisko jest zbliżone do oddziaływania opisanego dla zabudowy mieszkaniowej, z uwagi na podobny charakter zagospodarowania oraz źródła ujemnych oddziaływań. Zmiana zagospodarowania – z terenów niezabudowanych na tereny zabudowane – usługowe, spowoduje zmiany w związku z trwałym przekształceniem i utwardzeniem powierzchni ziemi oraz zniszczeniem roślinności, jeśli taka występuje, pod budynkami i terenami komunikacji. Zmiana zagospodarowania przyczynić się może także do całkowitej lub częściowej zmiany kompozycji gatunków roślinności występującej na tych terenach. Nowa zabudowa mieszkaniowa to nowe „punkty” wytwarzania ścieków i odpadów oraz emisji zanieczyszczeń do powietrza. Przybliżona powierzchnia projektowanej zabudowy usługowej jest niewielka, i wynosi: **20 ha**.

Oddziaływanie na środowisko ocenia się jako negatywne słabe: bezpośrednie, długoterminowe.

P/U – tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oraz usług

W zależności od rodzaju przemysłu i możliwości zagospodarowania terenu (przewidzianych w zapisach Studium), zmieniać się będzie sposób i zasięg negatywnego oddziaływania. Zgodnie z definicją przedstawioną w Studium, zabudowa przemysłowa to *zabudowa służąca prowadzeniu działalności gospodarczej z zakresu: produkcji, przetwórstwa lub montażu; magazynowania i składowania, w tym bazy, place składowe, hurtownie; eksploatacji i przeróbki kopalni; produkcji rolnej i obsługi rolnictwa; logistyki; rzemiosła produkcyjnego i usługowego; handlu hurtowego lub detalicznego, w tym sprzedaży paliw*.

W zależności od rodzaju produkcji uciążliwości mogą mieć różny charakter. Nie znając zatem rodzaju przemysłu czy produkcji, nie jest możliwe dokładne określenie sposobu i siły niekorzystnego oddziaływania planowanej inwestycji na środowisko.

Najczęstsze i najbardziej odczuwalne uciążliwości, wynikające z zagospodarowania przemysłowego to: emisja hałasu, emisja odorów i zanieczyszczeń do powietrza, wytwarzanie ścieków i odpadów, pobór wody, utwardzenie i uszczelnienie podłoża, zniszczenie roślinności. Nie bez znaczenia jest hałas pochodzenia pośredniego, generowany przez pojazdy obsługujące teren zabudowy przemysłowej.

Istotny jest aspekt lokalizacji terenów przemysłowych względem otoczenia. Usytuowanie terenów P/U zbyt blisko terenów wrażliwych na emitowane uciążliwości spotęguje niekorzystne oddziaływanie inwestycji.

Powierzchnia projektowanej zabudowy przemysłowej jest duża, i wynosi w przybliżeniu: **383 ha**.

Zastrzeżenia budzi lokalizacja terenów przemysłowych tuż przy terenach osiedli mieszkaniowych, z uwagi na prawdopodobieństwo wystąpienia uciążliwości, pogarszających warunki zamieszkania. Najtrudniejszy do zminimalizowania jest hałas pośredni, jeśli taki będzie faktycznie generowany.

Konieczne jest zdefiniowanie rodzajów zabezpieczeń, które powinny być zastosowane w celu ochrony przed pogorszeniem jakości środowiska. Zakłady produkcyjne mają obowiązek zastosować najlepsze dostępne rozwiązania i techniki (BAT), które spowodują, że ewentualne uciążliwości nie będą odczuwalne poza granicami działki.

Oddziaływanie ocenia się jako negatywne istotne lub przeciętne (w zależności od rodzaju przemysłu), bezpośrednie i pośrednie. Oddziaływanie negatywne najsilniej będzie odczuwalne w bezpośrednim sąsiedztwie terenów P/U. Czas trwania oddziaływania, w zależności od jego rodzaju, ocenia się jako stały lub chwilowy, długoterminowy.

R, RO - tereny rolnicze; tereny ogrodów i sadów

Tereny rolnicze - duża powierzchnia biologicznie czynna, o ograniczonym zróżnicowaniu gatunkowym, jednak o istotnym znaczeniu dla ptaków, ze względu na miejsce żerowania.

Powierzchnia terenów R i RO zmniejsza się stopniowo na skutek intensyfikacji procesów urbanizacyjnych, zwłaszcza w zasięgu oddziaływania miasta Trzebnica. Pod funkcje związane z mieszkalnictwem, usługami i przemysłem przeznacza się w Studium teren o powierzchni ok. 1026 ha. W większości są to przekształcone użytki rolne, w części nieużytki.

Niewłaściwie prowadzona gospodarka stanowi zagrożenie dla jakości wód powierzchniowych i ziemi. Źródłem zanieczyszczenia są odcieki z nawozów i środków ochrony roślin, niosące ładunek zanieczyszczeń chemicznych i organicznych. Na granicy terenu rolnego i cieków proponuje się pozostawienie strefy buforowej, która będzie chronić przed odpływem miogenów i korzystnie wpływać na różnorodność biologiczną.

Ochronę gleby, powierzchni biologicznej oraz ekosystemów zapewnia pośrednio zapis, dotyczący zakazu zabudowy na terenach R, RO.

ZL, ZP – Tereny lasów i zalesień; tereny zieleni urządzonej

Oddziaływanie korzystne dla środowiska i krajobrazu. Tereny wymagające ochrony przed pogorszeniem ich stanu, jakości oraz zmianą przeznaczenia zarówno części jak i całości powierzchni.

Tabela 1 - Matryca podsumowująca ocenę siły i kierunku potencjalnych oddziaływań na środowisko struktur przestrzennych zaproponowanych w projekcie mpzp

SIŁA ODDZIAŁYWAŃ		ISTOTNE	PRZECIĘTNE	SŁABE
KIERUNEK ODDZIAŁYWANIA	NEGATYWNE	Tereny z przewagą skoncentrowanej aktywności gospodarczej P/U; Drogi klasy E, GP, G; Centrum handlowe E-U9	tereny zabudowy mieszkaniowej: MW, MU, MN; drogi klasy L, D;; parkingi (KS)	tereny usługowe: U
	POZYTYWNE	Tereny zieleni:, ZL	Tereny zieleni urządzonej ZP	

Tabela 2 - Matryca podsumowująca ocenę efektu potencjalnych oddziaływań na środowisko struktur przestrzennych zaproponowanych w projekcie mpzp

STRUKTURY PRZESTRZENNE	ODDZIAŁYWANIE			
	bezpośrednie	pośrednie	wtórne	skumulowane
MN, MW, MU	v	v	-	v
U	v	-	-	v
P/U,	v	v	-	-
DROGI				
tereny zieleni	v	v		

Tabela 3 - Matryca podsumowująca ocenę czasu trwania potencjalnych oddziaływań na środowisko struktur przestrzennych zaproponowanych w projekcie mpzp

STRUKTURY PRZESTRZENNE	ODDZIAŁYWANIE			
	stałe	chwilowe	krótkoterminowe	długoterminowe
MN, MW, MU	-	-	-	v
U	-	-	-	v

P/U,	v	v	-	v
DROGI				
tereny zieleni	v			v

Tabela 4 – Podsumowanie matryc (tab. 4-6)

STRUKTURA PRZESTRZENNA	KIERUNEK I SIŁA ODDZIAŁYWANIA	EFEKT ODDZIAŁYWANIA	CZAS TRWANIA
MW, MN, MU	negatywne przeciętne	bezpośrednie/pośrednie/ skumulowane	długoterminowe
U	negatywne, słabe	bezpośrednie/ skumulowane	długoterminowe
P/U,	negatywne istotne	bezpośrednie/pośrednie	stałe/chwilowe/ długoterminowe
DROGI			
obszary biologicznie czynne	pozytywne istotne/przeciętne	bezpośrednie/ pośrednie	stałe, długoterminowe

Najważniejsze aspekty oceny oddziaływania projektu Studium na środowisko są następujące:

Wszystkie planowane jednostki funkcjonalno-przestrzenne będą oddziaływać długoterminowo i w sposób bezpośredni. Tam, gdzie funkcjonowanie planowanego zagospodarowania przestrzennego wiązać się będzie ze znacznym wzmożeniem ruchu komunikacyjnego, istotnego znaczenia nabiera również oddziaływanie pośrednie, w związku generowanym hałasem i emisją zanieczyszczeń komunikacyjnych.

W istocie zabudowa mieszkaniowa, przy zastosowaniu zabezpieczeń minimalizujących w postaci sieci wodno-kanalizacyjnych oraz lekkich nośników energii cieplnej, jest źródłem nieznacznego oddziaływania na środowisko. Fakt, że w przeprowadzonej ocenie ten sposób zagospodarowania został zaliczony do oddziaływań negatywnych i siły przeciętnej wynika z tego, że w Studium przewidziano część powierzchni terenów otwartych, biologicznie czynnych pod zabudowę, co rodzi niekorzystne zjawisko rozpraszania zabudowy, zaburzenia struktury krajobrazu oraz potęguje konflikty ekologiczne.

Znaczące negatywne oddziaływanie może wystąpić na terenach z przewagą skoncentrowanej aktywności gospodarczej, na terenie centrum handlowego o powierzchni powyżej 2000m² oraz wzdłuż dróg (E, GP, G). Pozostałe drogi będą źródłem oddziaływania negatywnego – przeciętne.

Teren opracowania nie obejmuje obszarów podlegających eksploatacji górniczej. Częściowo teren w południowo-zachodniej części miasta znajduje się natomiast w granicach terenu górniczego. Teren górniczy zachodzi m.in. na teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zgodnie z granicą przedstawioną na załączniku nr 1 i 2. W zasięgu terenów górniczych obowiązują przepisy szczególne [XIII.7].

III.3 SKUTKI REALIZACJI USTALEŃ MPZP DLA ŚRODOWISKA

Przy ocenie skutków oddziaływania planowanego zagospodarowania przestrzennego na środowisko, uwzględniono rozwiązania minimalizujące zaproponowane w Studium, przyjmując, że ich wdrożenie jest absolutnym minimum do tego, by projektowany sposób zagospodarowania mógł być zrealizowany.

Powietrze

Źródła emisji zanieczyszczeń do powietrza:

- ogrzewanie budynków mieszkaniowych (M, MU, MW),

- procesy technologiczne w zakładach przemysłowych (P/U),
- komunikacja drogowa (E, GP, G, Z).

Problemem sezonowym jest, pojawiające się w okresie jesienno – zimowym, zjawisko niskiej emisji, jako skutek koncentracji zanieczyszczeń w powietrzu, w wyniku stosowania do ogrzewania w indywidualnych gospodarstwach surowców wysokoemisyjnych (węgiel, koks). Stosowanie lekkich nośników energii do ogrzewania mieszkań oraz modernizacja lokalnych kotłowni, jak zostało zapisane w Studium poprawi stan aerosanitarny powietrza w wymiarze lokalnym.

Zakłady przemysłowe, jeśli okaże się to konieczne, muszą być wyposażone w urządzenia przechwytyjące zanieczyszczenia. W innym przypadku mogą powodować niekorzystne zmiany w jakości powietrza w wymiarze lokalnym. Uciążliwość będzie odczuwalna w pobliżu terenów P/U.

Wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych, o największym natężeniu ruchu koncentruje się największe stężenie zanieczyszczeń emitowanych przez pojazdy. Szacuje się, że najbardziej narażony na zanieczyszczenia komunikacyjne jest pas terenu wzdłuż drogi o szerokości ok. 50 m po obu stronach jezdni.

Ocenia się, że stężenie zanieczyszczeń w powietrzu na skutek emisji spalin „komunikacyjnych” do powietrza nie będzie przekraczało dopuszczalnych norm poza zasięgiem głównych ciągów komunikacyjnych.

Woda

Sposób zagospodarowania terenu wpływa na zasoby i jakość wód. Głównymi źródłami zanieczyszczenia wody są:

- Tereny mieszkaniowe M, MW, MU
- Tereny przemysłowe P/U,
- Tereny rolnicze RO, R,
- Tereny infrastruktury technicznej NO, K
- Komunikacja drogowa

Ocenia się, że planowane zagospodarowanie przestrzenne wiąże się z powstaniem nowych punktowych źródeł wytwarzania ścieków komunalnych oraz przemysłowych oraz zanieczyszczonych wód deszczowych. Istnieje zagrożenie pogorszenia jakości wód powierzchniowych i podziemnych w przypadku niewłaściwej gospodarki wodno-ściekowej.

Z punktu widzenia zasobów wodnych niepokojące jest znaczne zwiększenie planowanej powierzchni pod zabudowę, co w wyniku potrzeby utwardzenia i skanalizowania terenu, może mieć wpływ na zaburzenie bilansu wodnego i zmniejszenie zasobności wód podziemnych. Wg obliczeń wykonanych przez autora Prognozy wynika, że realizacja Studium spowoduje przekształcenie ok. 1000 ha z obecnych użytków rolnych na tereny zabudowy mieszkaniowej, usługowej i przemysłowej. Jest to znaczna powierzchnia planowana do zmiany zagospodarowania. Zmiany kierunku zagospodarowania koncentrują się w okolicach Trzebnicy i w samym mieście Trzebnica. W zależności od kierunku zagospodarowania, zróżnicowany będzie stopień utwardzenia powierzchni terenu – największy (ok. 80 %) na terenach obiektów produkcyjnych (P), mniejszy na terenach o dominującej funkcji usługowej (U), mieszkaniowo – usługowej (MU) i wielorodzinnej (50-60 %), i najmniejszy na terenach o dominującej funkcji jednorodzinnej i zagrodowej (M) – ok. 30 %. Przy takim założeniu przewiduje się, że około 50%, tj. w przybliżeniu 500 ha gruntu zostanie utwardzona na skutek zmiany kierunku zagospodarowania. Z uwagi na to, że, jak zostało wspomniane, największa powierzchnia terenów planowanych do zmiany zagospodarowania znajduje się w centralnej części gminy – w okolicach Trzebnicy, tam można spodziewać się zmniejszenia infiltracji wód opadowych i w efekcie lokalnego zmniejszenia zasobów wód podziemnych i obniżenia zwierciadła wody gruntowej.

Dla jakości wód powierzchniowych i gruntowych największym zagrożeniem są niekontrolowane zrzuty ścieków do odbiornika (wody powierzchniowe, podziemne, powierzchnia ziemi). Ścieki są głównym czynnikiem eutrofizacji wód. Oddzielną kategorię odprowadzanych do rzek zanieczyszczeń stanowią wody spływające systemami kanalizacji burzowej. Wody te, w zależności od sezonu,

odprowadzają z powierzchni miejskich, dróg, parkingów i dachów budynków zanieczyszczenia w postaci pyłów, ziaren gleby, resztek paliw czy soli [2]. Skład ścieków przemysłowych zmienia się w zależności od rodzaju produkcji przemysłowej. Zakłady przemysłowe są zobowiązane do oczyszczania ścieków.

W Studium zakłada się konieczność modernizacji istniejącej sieci infrastrukturalnej oraz uzbrojenia terenów zainwestowanych w sieć wodociągową i kanalizacyjną (w większości przypadków, będzie to jednak należało do zadań właścicieli działek (najczęściej deweloperów), a nie do zadań samorządu miasta.

W przypadku stosowania zbiorników bezodpływowych, jako rozwiązania tymczasowego, istnieje zagrożenie zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych przy niewłaściwej eksploatacji oraz pogarszającego się z upływem czasu stanu technicznego zbiorników.

Komunikacja drogowa i kolejowa stanowią źródło zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, związanych ze spalaniem paliw, zanieczyszczeń pyłowych – pochodzących ze ścierania oraz zanieczyszczenia solami, używanymi do zimowego utrzymania dróg [2].

Podsumowując, ocenia się, że planowane zagospodarowanie przestrzenne wiąże się z powstaniem wielu nowych punktowych źródeł wytwarzania ścieków komunalnych oraz przemysłowych. Istnieje zagrożenie pogorszenia jakości wód powierzchniowych i podziemnych w przypadku niewłaściwej gospodarki wodno-ściekowej.

Zabezpieczeniem przed pogarszającym się stanem wód jest zapewnienie sieci kanalizacyjnej, i oczyszczanie ścieków w oczyszczalniach mechaniczno – biologicznych. W zapisach Studium zaproponowane zostały metody utylizacji ścieków. Ich wdrożenie, zminimalizuje zagrożenie pogorszenia jakości wód.

Klimat akustyczny

Istniejące źródła hałasu w gminie o największym natężeniu:

- ruch komunikacyjny (drogi główne; linia kolejowa);
- zakłady przemysłowe.

Ruch pojazdów stanowi uciążliwość akustyczną dla mieszkańców budynków zlokalizowanych wzdłuż głównych ulic oraz ulic dojazdowych do osiedli mieszkaniowych, centrum Trzebnicy i do terenów przemysłowych. Tam, ze względu na zwiększone natężenie ruchu pojazdów, w tym pojazdów ciężarowych, uciążliwość akustyczna może być bardziej odczuwalna. Na pozostałych drogach obciążenie ruchu nie jest na tyle duże, by powodować uciążliwość w stopniu pogarszającym warunki akustyczne.

W Studium przedstawiono przewidywane przebiegi nowych dróg :

- S2/2 – droga ekspresowa z Wrocławia do Poznania. W Studium przedstawiono izolację hałasu 50 dB i 60 dB odpowiednio dla pory nocnej i dziennej;
- Obwodnica Skoroszowa. Na niewielkim fragmencie projektowana droga przecina las;
- Obwodnica Jaźwin. Projektowana droga przebiega przez teren użytków rolnych;
- Obwodnica wsi Taczów Mały, Brochocin, Raszków w kierunku Trzebnicy. Projektowana droga przebiega przez teren użytków rolnych.

Zaznaczyć należy, że orientacyjne przebiegi dróg wrysowane zostały wyłącznie dla celów informacyjnych. Drogi te nie stanowią ustaleń Studium, zatem nie podlegają ocenie w Prognozie.

Lokalnie, na terenach obecnie niezainwestowanych, na których planowana jest zmiana zagospodarowania w kierunku zabudowy - wzrośnie hałas, w tym pośredni hałas komunikacyjny, generowany przez tereny dojeżdżające do osiedli i obsługujące tereny zakładów produkcyjnych, magazynów i składów.

Największa powierzchnia terenów przemysłowych (P/U) została usytuowana w pobliżu planowanej drogi ekspresowej. Jest to dobra lokalizacja z punktu widzenia znoszenia uciążliwości, jakie niosą za sobą obie funkcje. Najbardziej odczuwalny hałas pochodzący z terenów przemysłowych P/U będzie występował na terenach najbliższej usytuowanych w stosunku do terenów o dominującej funkcji

mieszkaniowej (M). Dotyczy to głównie terenów M i MU w Trzebnicy, stykających się z projektowanymi terenami P/U.

Zgodnie z przepisami szczególnymi⁴, na terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, terenach zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, terenach domów opieki społecznej oraz terenach szpitali w miastach - dopuszczalny poziom hałasu powodowany przez drogi lub linie kolejowe nie może przekraczać 55 dB w przedziale czasu odniesienia równego 16 godzinom i 50 dB dla 8 godzin. W przypadku pozostałych obiektów i działalności będącej źródłem hałasu, dopuszczalne poziomy hałasu wynoszą odpowiednio 50 i 40 dB. Dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego, terenów zabudowy zagrodowej, terenów rekreacyjno-wypoczynkowych oraz terenów mieszkaniowo-usługowych, dopuszczalny poziom hałasu wynosi dla dróg i kolei 60 dB w przedziale czasu odniesienia równego 16 godzinom i 50 dB dla czasu równego 8 godzinom. W przypadku pozostałych obiektów i działalności będącej źródłem hałasu, dopuszczalne poziomy hałasu wynoszą odpowiednio 55 i 45 dB.

Tabela 5 - Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu

Lp	Rodzaj terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w [dB]			
		Drogi lub linie kolejowe		Pozostałe objekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		L _{Aeq D} przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	L _{Aeq N} przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	L _{Aeq D} przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	L _{Aeq N} przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
1	a) Strefa ochronna "A" uzdrowiska b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
2	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży c) Tereny domów opieki społecznej d) Tereny szpitali w miastach	55	50	50	40
3	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy zagrodowej c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe d) Tereny mieszkaniowo-usługowe	60	50	55	45
4	Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców	65	55	55	45

III.4 OCENA OCHRONY ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH

Oprócz obszarów objętych ochroną na podstawie Ustawy o ochronie przyrody [XIII.4], wymienionych w rozdziale ..., na terenie gminy Trzebnica występują także obszary, które podlegają zachowaniu i

⁴ Rozporządzenie z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, Dz. U. Nr 120, poz. 826

ochronie zgodnie z przepisami szczególnymi. Są to: krajobraz, użytki zielone, grunty orne, lasy i parki, wody powierzchniowe i podziemne.

Realizacja Studium spowoduje zwiększenie powierzchni zabudowanej kosztem obszarów otwartych – biologicznie czynnych. Już teraz dostrzega się na przedmieściach Trzebnicy niepokojący proces suburbanizacji oraz rozpraszania zabudowy na wsiach położonych w niedalekiej odległości od Trzebnicy. Następuje dość chaotyczne i szybkie rozpraszanie zabudowy, ingerujące w wykształcone ekosystemy łąkowe i łąkowo-leśne. Projekt Studium, podlegający w niniejszej Prognozie ocenie, pogłębia to niekorzystne zjawisko, przeznaczając pod zagospodarowanie mieszkaniowe obszary, które z powodu swojej wartości przyrodniczo-krajobrazowej powinny pozostać w dotychczasowym użytkowaniu i zagospodarowaniu. Ten niekorzystny proces dotyczy zwłaszcza miejscowości: **Trzebnica, Raszów, Świątniki, Księginice, Brzyków, Kobylice**. W miejscowościach tych powierzchnia projektowana na zabudowę co najmniej się podwaja w stosunku do powierzchni zabudowy istniejącej.

Tab. ... Konflikty przestrzenne z punktu widzenia oddziaływania na środowisko przyrodnicze⁵

Miejscowość	Konflikt	Wnioski
SKARSZYN	Projektowane tereny o dominującej funkcji mieszkaniowej (M) usytuowane w pobliżu lasu oraz rezerwatu przyrody „Las bukowy w Skarszynie”. Teren M dzieli ciek Mielnica.	Proponuje się na obszarze pomiędzy Mielnicą a lasem (rezerwatem) odejść od projektowanej zabudowy. Dzięki temu zachowana zostanie strefa ekotonowa oraz strefa wzmacniająca ochronę rezerwatu przyrody.
BOLEŚCIN	Projektowane tereny o dominującej funkcji mieszkaniowej (M) usytuowane pomiędzy siedliskiem przyrodniczym 9170 (Grąd Środkowoeuropejski i subkontynentalny) a parkiem- objętym strefą A ochrony konserwatorskiej.	Ocenia się, że projektowany teren M nie wpłynie niekorzystnie na stan siedliska gradu (9170), jednak postuluje się o wprowadzenie zapisu w Studium (oraz w miejscowym planie - nieprzekraczającej linii zabudowy) w odległości minimalnej 25 m od lasu.
MASŁÓW	Projektowane tereny o dominującej funkcji mieszkaniowej (M) usytuowane tuż przy lesie.	Zachować strefę ochrony ekotonu o szerokości min. 25 m od lasu.
JAŻWINY	Projektowane tereny o dominującej funkcji mieszkaniowej (M) usytuowane tuż przy lesie	Zachować strefę ochrony ekotonu o szerokości min. 25 m od lasu.
KANICE (przysiółek)	Projektowane tereny o dominującej funkcji mieszkaniowo – usługowej (MU) usytuowane na śródleśnej łące.	Brak siedlisk przyrodniczych, jednak z uwagi na kształtujący się tam ekosystem leśno-łąkowy, proponuje się odstąpienie od zmiany zagospodarowania w kierunku MU.
KOMÓRKOWO	Projektowane tereny zalesień w zasięgu	Siedlisko 6510 zostanie

⁵ (źródło informacji o siedliskach: RDOŚ Wrocław)

	występowania siedliska przyrodniczego 6510.	częściowo zniszczone na skutek planowanego dolesienia. Z uwagi na fakt, że stan siedliska jest zły i występuje ono poza obszarem Natura 2000, nie ocenia się projektowanego kierunku zagospodarowania jako znacząco negatywnego.
KOMOROWO	Projektowane tereny zalesień w zasięgu występowania siedliska przyrodniczego 6510	Siedlisko 6510 zostanie częściowo zniszczone na skutek planowanego dolesienia. Z uwagi na fakt, że stan siedliska jest zły i występuje ono poza obszarem Natura 2000, nie ocenia się projektowanego kierunku zagospodarowania jako znacząco negatywnego.
UJEŹDZIEC WIELKI	planowane zalesienia na granicy z siedliskiem 6510	Brak negatywnego oddziaływania na stan i zachowanie siedliska przyrodniczego
BIEDASZKÓW WIELKI	Projektowane tereny zalesień w zasięgu występowania siedliska przyrodniczego 6410 (zmiennowilgotne łąki trzęślicowe)	Planowane zalesienie spowoduje zniszczenie siedliska przyrodniczego 6410 o powierzchni .... Aby zachować siedlisko należy odstąpić od zalesienia obszaru.
SKOROSZÓW	Projektowane tereny zalesień w zasięgu występowania siedliska przyrodniczego 6410	Planowane zalesienie spowoduje zniszczenie siedliska przyrodniczego 6410 o powierzchni ...

Ocena oddziaływania Studium na Rezerwat przyrody „Las Bukowy w Skarszynie” oraz Park Krajobrazowy „Dolina Baryczy” została przeprowadzona w rozdziale ..., natomiast oddziaływanie Studium na obszar specjalnej ochrony Natura 2000 „Dolina Baryczy” oraz projektowane specjalne obszary ochrony Natura 2000 „Ostoja nad Baryczą” oraz „Skoroszowskie Łąki” w rozdziale VIII.5.

III.5 ODDZIAŁYWANIE STUDIUM NA OBSZARY NATURA 2000 ORAZ SIEDLISKA PRZYRODNICZE POZA OBSZARAMI NATURA 2000

W granicach gminy Trzebnica znajdują dwa projektowane obszary Natura 2000:

- Projektowany Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 „**Ostoja nad Baryczą**” PLH 020041
- Projektowany Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 „**Skoroszowskie Łąki**” PLH 020093

Tuż za północną granicą gminy Trzebnica znajduje się **Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 „Dolina Baryczy” PLB 020001**

W granicach obszaru Natura 2000 „**Ostoja nad Baryczą**” PLH 020041 nie są planowane zmiany kierunków zagospodarowania przestrzennego umożliwiające sytuowanie nowej zabudowy. Ten aspekt ocenia się pozytywnie z punktu widzenia ochrony wyjątkowych walorów przyrodniczych i krajobrazowych, jak również zapewnienia celu ochrony obszaru Natura 2000.

W Studium na obszarze Ostoi zachowuje się istniejące obszary leśne, planuje się także uzupełnienia zalesień. Jednym z takim obszarów, planowanych do zalesienia, w pobliżu Stawów Koniowskich, jest świeża łąka użytkowana ekstensywnie - siedlisko przyrodnicze 6510. Ocenia się niekorzystnie planowaną zmianę zagospodarowania, pomimo tego, że planowana zmiana nie stanowi znaczącego negatywnego oddziaływania dla ochrony i zachowania obszaru Natura 2000. Łąki śródleśne stanowią ważne z przyrodniczego punktu widzenia strefy ekotonowe, charakteryzujące się wysoką bioróżnorodnością. Wskazuje się zatem pozostawienie łąk śródleśnych bez możliwości zmiany użytkowania.

Poza granicami obszaru Natura 2000, brak w Studium zmian zagospodarowania, które mogłyby mieć negatywny wpływ na obszar objęty ochroną.

Ocenia się, że projekt Studium nie powoduje znaczącego negatywnego oddziaływania na cel ochrony obszaru Natura 2000 „Ostoja nad Baryczą”.

Zachowanie bez zmian zagospodarowania obszarów w gminie Trzebnica, przyległych do obszaru specjalnej ochrony Natura 2000 „Dolina Baryczy”, decyduje o braku negatywnego wpływu projektu Studium na ten obszar.

Na projektowanym Specjalnym Obszarze Ochrony Natura 2000 „**Skoroszowskie Łąki**” PLH 020093 zidentyfikowano dwa dominujące typy siedlisk:

- zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (6410) – stopień reprezentatywności: A
- niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (6510) – stopień reprezentatywności: B

oraz jeden typ siedliska o znaczeniu marginalnym:

- wydmy śródładowe z murawami napiaskowymi (2330) stopień reprezentatywności: D.

Biorąc pod uwagę planowane w Studium kierunki zagospodarowania w odniesieniu do rozmieszczenia siedlisk przyrodniczych w granicach obszaru Natura 2000 Skoroszowskie Łąki dostrzega się konflikt w poniżej wymienionych miejscach:

- 1) Na fragmencie siedliska 6410 planowana jest zmiana zagospodarowania w kierunku leśnym. Powierzchnia siedliska planowana do zmiany zagospodarowania: 14,7 ha
- 2) Na fragmencie siedliska 6510 planowana jest zmiana zagospodarowania w kierunku zabudowy mieszkaniowej. Przybliżona powierzchnia siedliska 6510, która ulegnie zniszczeniu na skutek zmiany zagospodarowania wynosi 3,2 ha, tj. 3,6 % powierzchni siedliska 6510 w obrębie obszaru Natura 2000.

Powierzchnia **siedliska 6410** w obrębie obszaru Natura 2000 Skoroszowskie Łąki wynosi, zgodnie ze Standardowym Formularzem Danych: 93,82 ha tj. pokrywa 6,9 % powierzchni obszaru Natura 2000. Realizacja planowanych kierunków zagospodarowania przestrzennego spowoduje zniszczenie w przybliżeniu ok. 15 % powierzchni siedliska 6410, co ocenia się, jako znaczące negatywne oddziaływanie na cel ochrony obszaru Natura 2000.

Siedlisko 6410 nie zalicza się do siedlisk o znaczeniu priorytetowym dla UE.

Powierzchnia **siedliska 6510** w obrębie obszaru Natura 2000 Skoroszowskie Łąki wynosi, zgodnie ze Standardowym Formularzem Danych: 87 ha tj. pokrywa 6,4 % powierzchni obszaru Natura 2000. Realizacja planowanych kierunków zagospodarowania przestrzennego spowoduje zniszczenie w przybliżeniu ok. 3,6 % powierzchni siedliska 6510, co ocenia się, jako znaczące negatywne oddziaływanie na cel ochrony obszaru Natura 2000. Siedlisko 6510 nie zalicza się do siedlisk o znaczeniu priorytetowym dla UE.

- 3) Siedlisko 2330, zgodnie ze Standardowym Formularzem Danych, zajmuje na obszarze Natura 2000 Skoroszowskie Łąki niewiele ponad 1 ha (1,35 ha). Siedlisko to nie jest celem ochrony obszaru Natura 2000.

W przypadku pozostałych siedlisk i gatunków zwierząt będących przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000 Skoroszowskie Łąki, planowane kierunki zagospodarowania Studium nie stanowią zagrożenia dla ich stanu ochrony.

Oddziaływanie studium na siedliska przyrodnicze, położone poza obszarami Natura 2000

UJEŹDZIEC MAŁY	Projektowane tereny zieleni urządzonej i usług (ZP/U) zachodzą częściowo na obszar siedliska przyrodniczego 6510	Zmiana zagospodarowania spowodować może zniszczenie fragmentu siedliska 6510. Powierzchnia siedliska, która uległaby zniszczeniu nie przekracza 0,5 ha. Przy planowanym sposobie zagospodarowania ocenia się, że jest możliwość zachowania siedliska 6510, bez możliwości zmiany zagospodarowania, nawet w przypadku realizacji ustaleń Studium na terenie ZP/U. Wskazuje się zatem uwzględnić i zachować przy zagospodarowaniu teren ZP/U siedlisko 6510.
KOMORÓWKO	Tereny siedliska przyrodniczego 6510 w granicach istniejących lasów.	Obszary siedlisk przyrodniczych 6510 w postaci łąk śródleśnych występują w granicach istniejących terenów leśnych. Projekt Studium zachowuje istniejące tereny leśne bez możliwości zmiany zagospodarowania, co nie powoduje jednoznacznej potrzeby zalesienia łąk, na których występują siedliska. Nie dostrzega się w tym przypadku zagrożenia dla zniszczenia siedlisk w związku z realizacją ustaleń Studium. Łąki śródleśne tworzą istotną dla różnorodności strefę ekotonową oraz przyczyniają się do zrównoważonego funkcjonowania procesów przyrodniczych w lasach. Wskazuje się zatem na zachowanie łąk bez zmiany zagospodarowania.
BIEDASZKÓW WIELKI	Projektowane tereny zalesień w zasięgu	Obszary siedlisk przyrodniczych 6510 w postaci łąk śródleśnych występują w granicach

	występowania siedliska przyrodniczego 6410 (zmiennowilgotne łąki trzęślicowe)	istniejących terenów leśnych. Projekt Studium zachowuje istniejące tereny leśne bez możliwości zmiany zagospodarowania, co nie powoduje jednoznacznej potrzeby zalesienia łąk, na których występują siedliska. Nie dostrzega się w tym przypadku zagrożenia dla zniszczenia siedlisk w związku z realizacją ustaleń Studium. Łąki śródleśne tworzą istotną dla różnorodności strefę ekotonową oraz przyczyniają się do zrównoważonego funkcjonowania procesów przyrodniczych w lasach. Wskazuje się zatem na zachowanie łąk bez zmiany zagospodarowania.
SKOROSZÓW	Projektowane tereny zalesień w zasięgu występowania siedliska przyrodniczego 6410	Planowane dolesienia spowodują przekształcenie siedliska 6410 o powierzchni 1 ha. Planowana zmiana dotyczy niewielkiej powierzchni siedliska poza obszarem Natura 2000, o dość powszechnym występowaniu. Z tego powodu ocenia się, że planowana zmiana nie będzie miało znaczącego negatywnego oddziaływania na stan i występowanie siedliska 6410.
MASŁÓW	Projektowane tereny zalesień w zasięgu występowania siedliska przyrodniczego 6510	Planowane dolesienia spowodują przekształcenie siedliska 6510 o powierzchni ok. 1ha. Planowana zmiana dotyczy niewielkiej powierzchni siedliska poza obszarem Natura 2000, o powszechnym występowaniu. Z tego powodu ocenia się, że planowana zmiana nie będzie miało znaczącego negatywnego oddziaływania na stan i występowanie siedliska 6510. Natomiast, z uwagi na to, że łąki śródleśne tworzą istotną dla różnorodności strefę ekotonową oraz przyczyniają się do zrównoważonego funkcjonowania procesów przyrodniczych w lasach, wskazuje się na zachowanie łąki bez zmiany zagospodarowania.

III.6 ODDZIAŁYWANIE STUDIUM NA REZERWAT PRZYRODY „LAS BUKOWY W SKARSZYNIE” ORAZ PARK KRAJOBRAZOWY „DOLINA BARYCZY”

Na terenie gminy ochronie prawnej podlegają, poza obszarami Natura 2000:

- Rezerwat przyrody „**Las Bukowy w Skarszynie**”
- Park Krajobrazowy „**Dolina Baryczy**”
- Projektowany Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 „**Ostoja nad Baryczą**” PLH020041
- Projektowany Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 „**Skoroszowskie Łąki**” PLH020093

- **8 użytków ekologicznych** na gruntach leśnych Nadleśnictwa Żmigród (powołanych na podstawie Uchwał Rady Miasta i Gminy Trzebnica Nr IX/88/99 z dnia 30.09.1999 oraz Nr XXI/210/2000 z dnia 26.10.2000.
- **102 pomniki przyrody**

Za południową granicą gminy Trzebnica znajduje się **Obszar Chronionego Krajobrazu „Wzgórza Trzebnickie”**.

Rezerwat przyrody - Las Bukowy w Skarszynie został powołany na podstawie Zarządzenia Ministerstwa Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z 15.12.1980 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. z 1981r. Nr 30, poz. 171)⁶. Celem ochrony jest zachowanie fragmentu naturalnego lasu bukowego z interesującymi oraz rzadkimi roślinami zielnymi.

W Zarządzeniu MLiPD zostały określone zakazy, jakich należy przestrzegać na obszarach uznanych za rezerwat przyrody:

- 1) zabrania się wycinania drzew i pobierania użytków drzewnych;
- 2) zabrania się zmiany stosunków wodnych naruszających w sposób istotny warunki ekologiczne;
- 3) zabrania się niszczenia gleby i pozyskiwania kopalin;
- 4) zabrania się zanieczyszczania wody i terenu oraz zakłócania ciszy;
- 5) zabrania się niszczenia drzew i innych roślin;
- 6) zabrania się polowania, chwytania, płoszenia i zabijania dziko żyjących zwierząt, niszczenia gniazd, wybierania jaj i piskląt wszystkich gatunków ptaków;
- 7) zabrania się wznoszenia budowli oraz zakładania i budowy urządzeń komunikacyjnych i innych urządzeń technicznych.

W projekcie Studium nie przewiduje się zmian kierunku zagospodarowania obszaru będącego w granicach rezerwatu przyrody „Las Bukowy w Skarszynie”. Natomiast, przy południowo-zachodniej granicy rezerwatu rozszerza się możliwość zagospodarowania w kierunku terenu o dominującej funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej (M). Ocenia się, że jest to możliwe z punktu widzenia zapewnienia celu ochrony rezerwatu, jednak pod warunkami:

- na obszarze tym będą sytuowane budynki jednorodzinne wolnostojące;
- powierzchnia biologicznie czynna terenu M nie będzie zajmować mniej niż 70%;
- dostarczenie wody do budynku będzie odbywać się siecią wodociągową, przez co wyeliminuje się zagrożenie lokalnych zmian w stosunków wodnych na rezerwatu;
- ciek Mielnica, który jest granicą terenu M, stanowi lokalny korytarz ekologiczny, łączący się z rezerwatem przyrody. Realizacja zabudowy na terenie M nie może przyczynić się do wycinki drzew oraz zniszczenia, przerwania lub ograniczenia korytarza.

Przy spełnieniu powyższych warunków, ocenia się, że ustalenia Studium nie będą miały negatywnego wpływu na cel ochrony rezerwatu przyrody.

---

⁶ Znalazł się także w wykazie rezerwatów występujących na terenie województwa dolnośląskiego (Zarządzenie Wojewody Dolnośląskiego z dnia 28 grudnia 2001r. w sprawie ogłoszenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998r. na terenie województwa dolnośląskiego).

Park Krajobrazowy „Dolina Baryczy” został powołany na podstawie rozporządzenia Wojewody Kaliskiego i Wojewody Wrocławskiego z dnia 3.06.1996 r., z późniejszymi zmianami w roku 2000 i 2007 (Rozporządzenie Wojewody Dolnośląskiego z dnia 28 marca 2007 r. w sprawie Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”, dla terenu Parku leżącego w granicach województwa dolnośląskiego; Dz. Urz. z 2007 r. Nr 88, poz. 1012).

Rozporządzenie Wojewody Dolnośląskiego z dnia 28 marca 2007 r. ustala szczególny cel ochrony Parku: ***zachowanie doliny rzeki Baryczy wraz z łąkami, starorzeczami i terenami podmokłymi oraz zachowanie stawów i innych zbiorników wodnych, będących siedliskami chronionych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt.***

W celu zachowania i ochrony wartości przyrodniczych, historycznych, kulturowych i krajobrazowych na terenie Parku wprowadzono zakazy:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2006 r. Nr 129, poz. 902 z późn. zm.);
- 2) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpożarowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych (nie dotyczy zadrzewień rosnących na gruntach określonych w ewidencji gruntów jako użytki rolne);
- 4) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub budową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 5) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej lub rybackiej;

W Studium uwzględniono zakazy określone w Rozporządzeniu Wojewody Dolnośląskiego, wprowadzając m.in. zapisy:

...

W projekcie Studium nie przewiduje się zmian w zagospodarowaniu obszaru położonego w granicach PK Dolina Baryczy, za wyjątkiem terenu M, planowanego na granicy Parku w przysiółku Koniówko. Teren zajmuje małą powierzchnię, usytuowany jest wzdłuż drogi, przy istniejących zabudowaniach. Nie występują tam siedliska przyrodnicze. Odległość obszaru od zbiornika wodnego nie jest mniejsza niż 100 m. Nie przewiduje się w tym przypadku możliwości ingerencji w zachowanie i stan doliny rzeki Baryczy. ***Ocenia się, że projekt Studium nie ma negatywnego wpływu na cel ochrony Park Krajobrazowego Dolina Baryczy.***

Wnioski z przeprowadzonej oceny oddziaływania planowanych kierunków zagospodarowania przestrzennego na środowisko:

1. Wśród proponowanych kierunków zagospodarowania przestrzennego nie występują takie, które powodowałyby oddziaływanie **niekorzystne - bardzo silne**.
2. Tereny z przewagą skoncentrowanej aktywności gospodarczej P/U oraz drogi główne (GP, G) powodować będą oddziaływanie negatywne silne.

3. Należy podkreślić, że przedstawiony przebieg drogi S-3 ma charakter wyłącznie orientacyjny, i nie stanowi przedmiotu ustaleń Studium. Nie podlega w Prognozie ocenie.
4. Tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej nie będą stanowiły zagrożenia dla jakości środowiska, pod warunkiem wcześniejszego zapewnienia uzbrojenia terenu w urządzenia wodno-kanalizacyjne oraz zastosowania do ogrzewania niskoemisyjnych nośników ciepła.
5. Kierunki zagospodarowania przestrzennego o pozytywnym oddziaływaniu to planowane tereny zalesień, pod warunkiem że nie stwarzają zagrożenia dla cennych siedlisk przyrodniczych, zachowane i projektowane tereny chronione oraz tereny zieleni urządzonej.
6. Jakość powietrza w gminie nie pogorszy się w wyniku realizacji planowanych kierunków zagospodarowania, pod warunkiem spełnienia wymogów technologicznych odnośnie kontroli i ochrony przed ponadnormatywną emisją substancji i hałasu z zakładów produkcyjnych oraz zastosowania do ogrzewania paliw niskoemisyjnych.
7. Wysoka jakość wód powierzchniowych i podziemnych jest najtrudniejszym do osiągnięcia celem z uwagi na różnorodność źródeł negatywnego oddziaływania oraz konieczność podjęcia działań ochronnych w granicach zlewni a nie pojedynczej gminy. Planowane kierunki zagospodarowania mogą stanowić zagrożenie dla środowiska wodnego, zwłaszcza tereny intensyfikacji produkcji rolniczej oraz gospodarstwa domowe. W niniejszej prognozie oceniono kierunek oddziaływania na jakość wód powierzchniowych jako zróżnicowany a siłę oddziaływania jako przeciętną. W prognozie założono, że realizacja jakichkolwiek inwestycji będzie poprzedzona budową sieci kanalizacji. W innym przypadku, m.in. zastosowania zbiorników bezodpływowych, czy niekontrolowanego zrzutu ścieków nieoczyszczonych do odbiornika, ocena ostateczna zmieni się na negatywną znaczącą (silną i bardzo silną).
8. Wśród planowanych kierunków zagospodarowania powstanie szereg funkcji, które będą dzielić otwarte przestrzenie, przyczyniając się do fragmentacji siedlisk gatunków. Są to głównie drogi, ale także ekspansywny rozwój zabudowy przyczynić się może do powstawania takiego zjawiska. Jako przykład niech posłuży intensywne poszerzenie funkcji mieszkaniowej wsi Księgnice i Kobylce, w wyniku czego tworzy się sztuczna bariera dla przemieszczania się gatunków.

10. TRANSGRANICZNY WPŁYW KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO USTALONYCH W STUDIUM

Studium uwarunkowań kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzebnica nie będzie powodował negatywnego oddziaływania transgranicznego.

IV. ETAP - OGRANICZANIE NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MONITORING

11. ŚRODKI ZAPOBIEGANIA NEGATYWNYM SKUTKOM REALIZACJI STUDIUM

Całkowite zapobieżenie powstawania negatywnych skutków w środowisku w wyniku realizacji ustaleń Studium jest niemożliwe. W punkcie tym zostaną zatem przedstawione propozycje sposobów wyłącznie ograniczania czy złagodzenia ujemnego oddziaływania, ewentualnie zrekompensowania poniesionych strat w środowisku. Działania te

przedstawiono dla kierunków zagospodarowania przestrzennego, które w poprzednim rozdziale zostały ocenione jako źródła negatywnego oddziaływania – silnego i przeciętnego. Należy podkreślić, iż zastosowanie zaproponowanych rozwiązań jest możliwe tylko w przypadku kompleksowej realizacji ustaleń Studium oraz polityk, strategii i planów odnoszących się do terenu gminy Trzebnica.

[tab. 3] Propozycje ograniczania negatywnych skutków w środowisku na skutek realizacji ustaleń Studium

Planowane kierunki zagospodarowania przestrzennego	Proponowane działania ograniczania i łagodzenia negatywnych skutków w środowisku
Tereny urządzeń elektroenergetyki	Omijanie terenów o wysokich walorach krajobrazowych i przyrodniczych, nawet jeśli nie są objęte ochroną Na obszarze strefy najwyższego promieniowania elektromagnetycznego przestrzegać zakazu przeznaczania terenu na funkcje związane ze stałym pobytem ludzi
Tereny rozbudowy układu drogowego	Ograniczanie przebiegu dróg przez tereny leśne i obszary gleb o klasie bonitacyjnej wyższej niż V Wycięta powierzchnia leśna powinna podlegać rekompensacji w postaci nowej powierzchni zalesień Stosowanie zabudowy biologicznej drogi, zwłaszcza w sąsiedztwie terenów osadniczych i rolniczych W przypadku przecinania przez drogę dużych przestrzeni konieczna jest budowa przejść dla zwierząt
Tereny aktywności gospodarczych (P/U)	Ochrona mieszkańców przed zanieczyszczeniami i hałasem bezpośrednim i pośrednio wywoływanym w związku z prowadzoną działalnością poprzez stosowanie w zakładach najlepszych dostępnych technik (BAT) Stosowanie zabudowy biologicznej wokół zakładów Sytuowanie zakładów na obszarach już przekształconych, np. byłych PGR Unikanie lokalizacji w pobliżu lasów i obszarów przyrodniczo i krajobrazowo cennych.
Tereny intensyfikacji rolnictwa	Upowszechnianie kodeksu dobrych praktyk rolniczych Wdrażanie programów rolno-środowiskowych UE Dostosowanie nawożenia i chemizacji do panujących warunków klimatycznych i warunków glebowych Dostosowanie form użytkowania ziemi do warunków przyrodniczych Promocja gospodarstw rodzinnych i ekologicznych
Suburbanizacja terenów	Ograniczanie rozwoju zabudowy podmiejskiej Trzebnicy, zmieniającej charakter sąsiednich wsi Zahamowanie niekontrolowanego rozlewania się zabudowy poza przyjęte układy przestrzenne Pozostawianie jak największej przestrzeni w formie biologicznie czynnej, niezmienionej Szczególna dbałość o ład przestrzenny w Trzebnicy i na jej obrzeżach.

12. PROPONOWANE METODY MONITOROWANIA SKUTKÓW DLA ŚRODOWISKA REALIZACJI USTALEŃ STUDIUM

Monitoring to narzędzie do oceny zmian zachodzących w środowisku na przestrzeni czasu, wynikających z realizacji kierunków zagospodarowania przestrzennego. Wybierając wskaźniki do analizy skutków realizacji ustaleń Studium należy wziąć pod uwagę dostępność danych które warto poddać ocenie. Jako jednostkę czasu do przeprowadzania analiz proponuje się przyjąć odstęp jednego roku. Wśród dostępnych wskaźników, które będą odpowiadały na pytanie o kierunek zmian (poprawa, pogorszenie stanu środowiska) i ich tempo można wymienić poniższe:

[tab. 4] Proponowana lista wskaźników do monitorowania zmian zachodzących w środowisku na skutek realizacji ustaleń Studium

	WSKAŹNIK	POŻĄDANE ZMIANY
UŻYTKOWANIE ZIEMI	Udział użytków leśnych w powierzchni gminy	wzrost na glebach o niskich klasach bonitacyjnych
	Udział użytków rolnych w powierzchni gminy	wzrost na glebach o wysokich klasach bonitacyjnych
	Udział powierzchni upraw ekologicznych w pow. gruntów rolnych	wzrost
	Powierzchnia form ochrony przyrody	wzrost
INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	Udział odnawialnych źródeł energii w produkcji energii	wzrost
	Poziom skanalizowania gminy	wzrost
	Liczba mieszkańców obsługiwanych przez oczyszczalnie ścieków	wzrost
	Dysproporcje między siecią wodociągową a kanalizacyjną	spadek
OCHRONA ŚRODOWISKA	Emisja gazów do atmosfery z zakładów produkcyjnych	spadek
	Ilość ścieków wprowadzanych do odbiornika	spadek
	Jakość powietrza atmosferycznego, zwłaszcza akustycznego	poprawa
	Jakość wód powierzchniowych	poprawa
	Ilość odpadów komunalnych/przemysłowych składowanych na składowisku	spadek

V. STRESZCZENIE

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy nie jest aktem prawa miejscowego, jest to jednak bardzo ważny gminny dokument planistyczny. Bazując bowiem na krajowych i regionalnych oraz lokalnych dokumentach strategicznych ustanawia charakter i kierunki rozwoju gminy oraz daje wytyczne dla planowania lokalnego

(miejscowego). Niejednokrotnie, a praktycznie w zdecydowanej większości przypadków, jest to jedyny dokument planistyczny, sporządzany dla obszaru całej gminy.

Prognoza oddziaływania na środowisko identyfikuje możliwe źródła ujemnego wpływu na środowisko oraz ocenia (prognozuje) możliwe oddziaływanie korzystne i niekorzystne planowanych kierunków zagospodarowania przestrzennego na poszczególne komponenty środowiska.

Metodyka sporządzenia dokumentu Prognozy została ujęta w pięciu etapach, przy czym pierwszy etap ma charakter informacyjny – wstępny.

W drugim etapie zostały przeanalizowane dokumenty strategiczne i planistyczne szczebla lokalnego i ponadlokalnego w celu:

określenia stanu środowiska gminy Trzebnica,

oceny zrealizowanych dotychczas działań z zakresu ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju w gminie oraz

ustalenia na tej podstawie pożądanych do realizacji kierunków i zadań z zakresu ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju, które w konsekwencji mają przyczynić się do zachowania, ochrony i poprawy stanu środowiska gminy.

Analiza porównawcza zapisów Studium z zakresu ochrony środowiska i ekorozwoju z dokumentami strategicznymi i planistycznymi wykonanymi dla gminy, powiatu i województwa, wykazała w zdecydowanej większości zbieżność. Natomiast różnice, a w szczególności nieuwzględnienie niektórych istotnych ustaleń w Studium zostało zaakcentowane w rozdziale IV.1.2. Wśród nieuwzględnionych w Studium kierunków rozwoju szczególnie wyraźnie dostrzega się brak zapisów na temat konieczności uruchomienia linii kolejowej, jako dodatkowego środka komunikacji dla mieszkańców gminy. Przy obecnym stanie zatrudnienia i dojazdów mieszkańców gminy do Wrocławia byłby to doskonały alternatywny i proekologiczny środek lokomocji. Wśród kierunków rozwoju, Studium akcentuje wykorzystanie potencjału gminy do nasilenia turystyki, w tym turystyki weekendowej. Z tego powodu konieczne wydaje się uzupełnienie ustaleń Studium o zapisy dotyczące udostępnienia i przygotowania dla mieszkańców gminy i osób zainteresowanych zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Las Bukowy”. Podobnie, zabrakło w Studium zapisu świadczącego o istotności odbudowania potencjału uzdrowiskowego w Trzebnicy, co wydaje się celem odległym, jednakże bardzo ważnym.

Ocena zgodności planowanych kierunków zagospodarowania przestrzennego z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi wykazała, iż te pierwsze w niektórych przypadkach nie są dostosowane do występujących uwarunkowań fizjograficznych i przyrodniczych. Najbardziej wyraźne rozbieżności w tym zakresie zostały przedstawione w rozdziale IV.1.1.

Trzeci etap Prognozy został poświęcony ocenie sformułowanych w dokumencie Studium kierunków zagospodarowania przestrzennego. W ocenie ogólnej stwierdzić należy, iż dokument zmiany Studium odnosi się do kwestii ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju. Wśród zapisów Studium zostały zaproponowane rozwiązania istniejących i spodziewanych konfliktów przestrzennych i środowiskowych, wynikających z realizacji planowanych inwestycji, których oddziaływanie na środowisko i warunki życia ludzi ocenia się jako niekorzystne.

Czwarty, najważniejszy etap prognozy poświęcony jest ocenie relacji ustaleń projektu zmiany Studium z ustaleniami innych dokumentów planistycznych i strategicznych (wcześniej przeanalizowanych), a także ocenie wpływu ustaleń projektu Studium na środowisko.

Wśród planowanych kierunków zagospodarowania przestrzennego dominują te, które nie będą powodować silnych niekorzystnych zmian w jakości środowiska, nie będą także naruszać funkcjonowania procesów przyrodniczych. Wśród proponowanych kierunków

zagospodarowania przestrzennego nie występują takie, które powodowałyby oddziaływanie niekorzystne - bardzo silne. Do najbardziej niekorzystnych zaliczyć należy linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia (110kV) (powodować będą oddziaływanie negatywne silne, jednak wyłącznie w wyznaczonej strefie), składowisko odpadów oraz projektowaną drogę ekspresową S-5. Planowane kierunki zagospodarowanie terenu o oddziaływaniu negatywnym i z przewagą negatywnych, i przeciętnej sile oddziaływania to pozostałe planowane inwestycje drogowe (obwodnice) oraz tereny aktywności gospodarczej (P/U) i rolniczej (RU, RO).

Skutkiem realizacji ustaleń Studium będą zmiany w jakości wizualno – estetycznej krajobrazu. Większość będzie miała charakter neutralny, gdyż w większości przypadków planowane kierunki zagospodarowania przestrzeni stanowią kontynuację obecnego zagospodarowania terenu gminy. Do najbardziej niekorzystnych zaliczyć należy projektowane drogi i linie elektroenergetyczne oraz ekspansję procesów urbanizacyjnych w centralnej części gminy, w rejonie miasta Trzebnicy. Zauważa się tam niekorzystną tendencję suburbanizacji i rozpraszania zabudowy. Choć w Studium szczegółowo opisane są działania urbanistyczne, jakie mogą być podejmowane w strefach konserwatorskich, zabrakło ogólnej informacji - dla obszaru całej gminy, na temat przeciwdziałania rozpraszaniu zabudowy i ochrony ładu przestrzennego.

Ocenia się, że w wyniku realizacji planowanych kierunków zagospodarowania jakość powietrza w gminie nie pogorszy się (pod warunkiem spełnienia wymogów technologicznych określonych w Studium), natomiast może wystąpić zagrożenie dla środowiska wodnego, zwłaszcza na terenach intensyfikacji produkcji rolniczej oraz gospodarstw domowych. Wśród zapisów Studium rolnictwo zostało pominięte, jako znaczące i bardzo istotne źródło niekorzystnych zmian w środowisk. Zagrożenie takie istnieje w przypadku niewłaściwie prowadzonej kultury rolniczej. Szczegółowy opis wyników przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko znajduje się w rozdziale IV.1.3.

W ostatnim, piątym etapie Prognozy wskazane zostały propozycje możliwego ograniczania i zapobiegania negatywnym oddziaływaniom na środowisko planowanych kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz propozycje monitorowania (kontroli) przyszłych skutków realizacji ustaleń projektu Studium na środowisko i ekorozwój. Należy podkreślić, iż zastosowanie zaproponowanych w rozdziale V.1.1. rozwiązań jest możliwe tylko w przypadku kompleksowej realizacji ustaleń Studium oraz polityk, strategii i planów odnoszących się do terenu gminy Trzebnica. Przyszłe możliwe skutki w środowisku, wynikające z realizacji planowanych kierunków zagospodarowania przestrzennego, powinny podlegać okresowej kontroli (rozdział V.1.2), oceniającej kierunek i skalę zmian zachodzących w środowisku.

Rozwój gminy w myśl zrównoważonego rozwoju jest obecnie priorytetowym wyzwaniem dla władz i mieszkańców gminy. Podejmowane działania strategiczne i planistyczne powinny przekładać się na wzrost konkurencyjności gminy oraz poprawę warunków życia mieszkańców.

VI. MATERIAŁY ARCHIWALNE - LITERATURA

- [1] Problemy ocen środowiskowych, kwartalnik Nr 2(29)2005, artykuł: „Propozycja metodyczna opracowania prognozy oddziaływania na środowisko projektu planu zagospodarowania przestrzennego województwa, cz. I”, dr hab. Mariusz Kistowski

- [2] Problemy ocen środowiskowych, kwartalnik Nr 3(30)2005, artykuł: „Propozycja metodyczna opracowania prognozy oddziaływania na środowisko projektu planu zagospodarowania przestrzennego województwa, cz. II”, dr hab. Mariusz Kistowski
- [3] Program ochrony środowiska i Plan gospodarki odpadami dla powiatu trzebnickiego, Starostwo Powiatowe w Trzebnicy, listopad 2003r.
- [4] Program ochrony środowiska gminy Trzebnica, Załącznik nr 1 do uchwały Rady Miejskiej w Trzebnicy nr XXVIII/295/05 z dnia 28 kwietnia 2005 r.
- [5] Plan gospodarki odpadami, Załącznik nr 2 do uchwały Rady Miejskiej w Trzebnicy nr XXXVIII/295/05 z dnia 28 kwietnia 2005 r.
- [6] „Raport o stanie środowiska województwa dolnośląskiego w 2005r.”, WIOŚ Wrocław
- [7] „Raport o stanie środowiska województwa dolnośląskiego w 2007r.”, WIOŚ Wrocław
- [8] Główny Urząd Statystyczny – „Gminy województwa dolnośląskiego w statystyce 2002-2005”.
- [9] Główny Urząd Statystyczny - „Województwo Dolnośląskie. Podregiony. Powiaty. Gminy 2008”
- [10] Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzebnica, Uchwała Rady Miasta w Trzebnicy Nr XVIII/195/2000 z dnia 29 czerwca 2000r.
- [11] Plan zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko, uchwała nr XLVIII/873/2002 z dnia 30 sierpnia 2002 roku, WBU we Wrocławiu, 2002r.
- [12] Opracowanie ekofizjograficzne gminy Trzebnica, sporządzone na potrzeby zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzebnica, Ilona Szarapo, Wrocław 2008.
- [13] Strona internetowa: <http://natura2000.gdos.gov.pl/natura2000>

VII. PRZEPISY PRAWNE

- [1] Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z dnia 20.06.2001, nr 62, poz. 627 ze zm.)
- [2] Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717 ze zm.)
- [3] Ustawa z dnia 27 lipca 2001 o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 100, poz. 1085 ze zm.)
- [4] Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz.U. Nr 92 poz. 880 ze zm.)
- [5] Ustawa z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. Nr 16, poz. 78 ze zm.)
- [6] Ustawa z dnia 28 września 1991r. o lasach (Dz.U. Nr 101, poz. 444 ze zm.)
- [7] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. z 2007r. Nr 120, poz. 826).
- [8] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz.U. Nr 192, poz.1883)
- [9] Ustawa Prawo wodne z dnia 18 lipca 2001 r. (Dz.U. Nr 239, poz. 2019, ze zm).